

3437/GP.5

XLVI.

**SPRAWOZDANIE
CZYTELNI AKADEMICKIEJ
WE LWOWIE ZA R. 1913**

**LWÓW — NAKŁADEM TOWARZYSTWA. — 1914 R. — DRUKIEM
„GRAFII“, WE LWOWIE, UL. CHORAŹCZYŹNY L. 27. TEL. 1998.**

XLVI. SPRAWOZDANIE
CZYTELNI AKADEMICKIEJ

WE LWOWIE

ZA ROK ADMINISTRACYJNY

1913

OD 1. STYCZNIA 1913 DO 31. GRUDNIA 1913.

LWÓW. — NAKŁADEM CZYTELNI AKADEMICKIEJ WE LWOWIE, — 1914.
DRUKIEM „GRAFII“ WE LWOWIE, UL. CHORAŹCZYZNY 27. TEL. 1998.

Nr. inw. 7794

Biblioteka Tow. Przyj. Nauk w Przemyslu

3487/C.P. S^o

XLVII SPISOWISZCZAK

CRISTIAN BRADIMICHKI

WIB. PRZYM.

WIB. PRZYM.

1894

WIB. PRZYM.

WIB. PRZYM.

Skład Wydziału

wybranego na Walnem Zgromadzeniu dnia 27. stycznia 1913.

Zagórski Stanisław
przewodniczący.

Wolańczyk Maryan
zast. przew.

Juzwa Leopold
skarbnik

Rutkowski Stanisław
bibliotekarz

Adamczyk Tadeusz
podbibliotekarz

CZŁONKOWIE WYDZIAŁU:

Czapliński Emil	Konarski Mieczysław
Dunikowski Stanisław	Morawiecka Janina
Drozd Józef	Morawiecki Tadeusz
Englówna Kamila	Opieński Stanisław
Geppert Gustaw	Nawrocki Feliks
Jaegermann Antoni	Smokowski Maryan

CZŁONKOWIE PODWYDZIAŁU:

Kwiatkowski Tadeusz	Persowski Józef
Motal Karol	Schnür Peplowski Leon
Piątkowski Roman	Więckowski Erwin

Skład Wydziału

z końcem roku administracyjnego.

Zagórski Stanisław
przewodniczący

Wolańczyk Maryan*)
zast. przew.

Juzwa Leopold
skarbnik

Rutkowski Stanisław
bibliotekarz

Adamczyk Tadeusz
podbibliotekarz

CZŁONKOWIE WYDZIAŁU:

Cieśliński Karol	Motal Karol
Czerwiński Maryan	Persowski Józef
Dąbrowski Jan Zygmunt	Pichl Leon
Jakonowicz Maryan	Rzewuski Henryk
Konarski Mieczysław	Śliwiński Ferdynand
Morawiecka Janina	Tarnawski Mieczysław

CZŁONKOWIE PODWYDZIAŁU:

Morawiecki Tadeusz	Smokowski Maryan
Laskowski Ryszard	Storożyński Celestyn
Szostkiewiczówna Zofia	

*) Od 1. października 1913 r. na urlopie.

Prezydium:

Zagórski Stanisław

przewodniczący

Wolańczyk Maryan

zast. przew.

Motal Karol

sekretarz

W prezydium zasiadali kol.: Konarski Mieczysław, Rutkowski Stanisław.

Komisye.

I. Komisya biblioteczna:

Rutkowski Stanisław

przewodniczący

Adamczyk Tadeusz

podbibliotekarz

Jakonowicz Maryan

sekretarz

Pracowali w komisji kol.: Szostkiewiczówna Zofia, Młynarska Kazimiera, Smokowski Maryan, Matzner Włodzimierz, Tarnawski Mieczysław, Wiśniewski Bolesław, Petka Stanisław, Żlab Władysław, Kikiewicz Ryszard, Motal Karol.

II. Komisya czasopism:

Cieśliński Karol

przewodniczący

Persowski Józef

sekretarz

W komisji pracowali kol.: Rzewuski Henryk, Motal Karol, Englówna Kamila, Krupnicki Maryan, Peplowski Schnür Leon.

III. Komisya procesowa:

Rzewuski Henryk
przewodniczący

Jakonowicz Maryan
sekretarz

W komisyi pracowali kol: Morawiecki Tadeusz, Juzwa Leopold, Cieśliński Karol, Persowski Józef, Storożyński Celestyn, Motal Karol, Dąbrowski Jan.

IV. Komisya przedsiębiorstw:

Dąbrowski Jan Zygmunt
przewodniczący

Storożyński Celestyn
sekretarz

Jakonowicz Maryan

skarbnik

W komisyi pracowali kol.: Chlamtaczówna Jrena, Cieśliński Karol, Dąbrowski Tadeusz, Dulębianka Ludmiła, Duniowski Stanisław, Jakonowicz Maryan, Kwiatkowski Tadeusz M., Kwiatkowski Tadeusz, Koniuszewski Jan, Kopacz Adam, Motal Karol, Persowski Józef, Pichl Leon, Rutkowski Stanisław, Rzewuski Henryk, Schnajder Stanisław, Stawarski Adam, Stuchły Jerzy, Szandrowski Stanisław, Smokowski Maryan, Szostkiewiczówna Zofia.

V. Komisya Kólek naukowych:

Zagórski Stanisław
przewodniczący

Śliwiński Ferdynand

Rutkowski Stanisław

VI. Komisya szkontrująca:

Konarski Mieczysław

Morawiecka Janina

Pichl Leon

VII. Zawiadowstwo lokalu:

Persowski Józef.

Członkowie Towarzystwa.

A) Honorowi:

- Od r. 1873. Dr. Balasits August, profesor uniwersytetu.
Bielowski August, czł. Akad. umiejętności. †
JE. Dr. Biliński Leon
Dr. Buhl Edward, prof. uniw. †
Dr. Br. Canstein Raban, prof. uniw.
Dr. Ciesielski Teofil, prof. uniw.
Dr. Czerkawski Euzebiusz, prof. uniw. †
Dr. Fabian Oskar, prof. uniw. †
Dr. Fangor Andrzej, prof. uniw. †
Franke Jan, b. prof. akad. techn.
Dr. Freund August, prof. akad. techn. †
Goszczyński Seweryn †
Dr. Gryziecki Szczęsny, prof. uniw.
Dr. Günsberg Rudolf, prof. akad. techn. †
X. Dr. Janota Eugeniusz, prof. uniw. †
Jaegerman Józef, b. prof. akad. techn.
Dr. Kabat Maurycy, prof. uniw. †
Kraszewski Józef Ignacy †
Dr. Kreutz Feliks, b. prof. uniw. Jag. †
Dr. Liske Ksawery, prof. uniw. †
Dr. Małecki Antoni, b. prof. uniw. †
Maszkowski Karol, prof. akad. techn. †
Mikuli Karol, b. dyr. galic. kons. muz. †
X. Dr. Ogonowski Emil, prof. uniw. †
JE. Dr. Piętaś Leonard, b. prof. †

- Od r. 1873. Dr. Pilat Roman, prof. uniw. †
Dr. Pilat Tadeusz, prof. uniw.
Dr. Radziszewski Bronisław, prof. uniw. †
Dr. Rittner Edward †
Dr. Rulf Fryderyk, prof. uniw.
Schmitt Henryk †
Dr. Stanecki Tomasz, prof. uniw.
Dr. Strzelecki Feliks, prof. akad. techn. †
Dr. Szaraniewicz Izydor, prof. uniw. †
Ujejski Kornel †
Dr. Urbański Wojciech, b. dyr. bibl. uniw. †
Dr. Weigel Józef, b. docent uniw.
Dr. Węclewski Zygmunt, prof. uniw. †
Dr. Zajączkowski Władysław, prof. uniw. †
Zacharjewicz Julian, prof. akad. techn.
Zbrożek Dominik, prof. akad. techn. †
Dr. Zielonacki Józef, prof. uniw. †
Dr. Zeissberg Henryk, prof. uniw. wied. †
Dr. Ziemiałkowski Floryan †
Dr. Źródłowski Ferdynand, prof. uniw. †
Żmurko Wawrzyniec, prof. uniw. †
- Od r. 1874. X. Dr. Filarski Albert, prof. uniw. †
Dr. Kętrzyński Wojciech, dyr. Zakł. nar. im. Ossol.
Dr. Libelt Karol †
Dr. Majer Józef, b. prezes akad. umiejtn. †
Marconi Leonard, prof. akad. techn. †
Matejko Jan †
Młocki Alfred †
Niedźwiecki Julian, prof. akad. techn.
Supiński Józef †
Dr. Szujski Józef †
Dr. Widman Oskar, doc. uniw. †
Ziemiński Stanisław, b. prof. akad. techn.
- Od r. 1875. Hr. Dzieduszycki Maurycy, czł. akad. umiej. †
Hr. Dzieduszycki Włodzimierz †
Duchiński Włodzimierz, historyk †
Hr. Fredro Aleksander †

- Od r. 1875. Dr. Grabowski Juliusz, doc. uniw. †
Dr. Podlewski Edward, b. prez. Kom. egz. pan. †
Rychter Józef, artysta dramatyczny †
Rychter Józef, b. prof. akad. techn.
Wierzbicki Ludwik, b. prof. akad. techn.
Od r. 1876. Abakowicz Bruno, b. doc. akad. techn. †
Hr. Cieszkowski August †
Dr. Ćwikliński Ludwik, b. prof. uniw.
Hr. Działyński Jan †
JE. Dr. Dunajewski Julian †
Dr. Gałęzowski Seweryn †
Dr. Hirszberg Aleksander, kust. Zakł. nar. im Os. †
Dr. Nehring Władysław, prof. uniw. wrocł. †
Niewęglowski Grach Henryk, prof. szk. w. w Paryżu †
Dr. Nowicki Maksymilian, prof. uniw. Jag. †
Dr. Ochorowicz Julian, b. doc. uniw.
Hr. Plater Wład., zał. muz. nar. w Rapperswylu †
Siemieński Łucyan †
Dr. Struve Heryk, prof. uniw. warsz. †
Dr. Syrski Szymon, prof. uniw. †
JE. Dr. Tarnowski hr. Stanisław, prof. uniw. Jag.
Dr. Zoll Fryderyk, prof. uniw. Jag.
Od r. 1877. JE. Dr. Bobrzyński Michał, prof. uniw. Jag.
Wójcicki Kazimierz Władysław †
Dr. Żuliński Tadeusz †
Od r. 1878. Bykowski Jaxa Juliusz, prof. akad. techn.
JE. Dr. Dzeduszycki hr. Wojciech, prof. uniw. †
Hausner Otto †
Dr. Kamierowski Roman †
Dr. Rappaport Maurycy
Ks. Sapieha Adam †
Skrzyński Ludwik
Od r. 1879. Siemiradzki Henryk †
Od r. 1882. Dr. Roszkowski Gustaw, prof. uniw.
Od r. 1885. X. Dr. Kloss Ludwik, prof. uniw.
Od r. 1887. Dr. Pisek Wilhelm, lekarz
Od r. 1888. Darowski Weryha Mieczysław †

- Od r. 1888. Kostecki Platon †
Od r. 1889. Brzozowski Karol †
Dr. Estreicher Karol, czł. ak. um., b. dyr. bibl. un. J. †
Dr. Wojciechowski Tadeusz, prof. uniw.
Od r. 1892. Dr. Finkel Ludwik, prof. uniw.
Jelinek Edward †
Od r. 1893. Dr. Dunikowski Emil, prof. uniw.
Dr. Głębiński Stanisław, prof. uniw.
Dr. Lisiewicz Aleksander, adwokat krajowy
Dr. Starzyński Stanisław, rektor uniw.
Od r. 1896. Dr. Asnyk Adam †
Dr. Chmielowski Piotr, prof. uniw. †
Frida Emil (Vrchlicky), prof. un. czesk. w Pradze
Dr. Kadyi Henryk, prof. uniw. †
Miłkowski Zygmunt (T. T. Jeż)
Dr. Raciborski Aleksander, prof. uniw.
Dr. Szachowski Stanisław, prof. uniw. †
Zacharyasiewicz Jan †
Od r. 1896. Dr. Karłowicz Jan, redaktor „Wisły“ †
Od r. 1897. Dr. Balzer Oswald, prof. uniw.
Dr. Twardowski Kazimierz, prof. uniw.
Od r. 1900. Sienkiewicz Henryk
Od r. 1902. Dr. Dybowski Benedykt, prof. uniw.
Od r. 1904. Dr. Hassewicz Stanisław, lekarz †
Od r. 1906. Dr. Engel Karol
Dr. Glużyński Antoni, prof. uniw.
Dr. Małachowski Godzimir †
JE. Dr. Piniński hr. Leon
Próchnicki Franczek †
Rayski Albin
Dr. Skalkowski Tadeusz †
Hr. Skarbek Aleksander
Hr. Skarbkowa Felicja
Syroczyński Leon, prof. polit.
Dr. Szpilman Józef, rektor akad. weter.
Terenkoczy Władysław

- Od r. 1906. Dr. Till Ernest, prof. uniw.
Towarnicki Władysław
Dr. Askenazy Szymon, prof. uniw.
Od r. 1911. Jan Ignacy Padarewski
Od r. 1912. Dr. Józef Milewski, prof. uniw.
X. Dr. Bandurski Władysław, biskup-sufagan.

B) Założyciele.

- Wysoka Akademia Umiejętności czeska w Pradze
Dr. Balasits August, prof. uniw.
Barącz Władysław, b. dyr. teatru hr. Skarbka we Lwowie
Biechoński Wojciech, dyr. Banku Zw.
J. E. X. Dr. Bilczewski Józef, arcyb.
Domański Ludwik, b. pr. Towarzystwa Polaków w Leodyum
Hr. Dzieduszycki Włodzimierz †
Dr. Estreicher Karol, b. dyr. bibl. Wszechnicy Jagiell. †
Karpiński Ignacy, b. sekr. Tow. Polaków w Leodyum
Kasa im. Józefa Mianowskiego w Warszawie
Księgarnia Polskiej Spółki Wydawniczej w Krakowie
Dr. Laskowski Zygmunt, prof. uniw. w Genewie
Dr. Marchwicki Zdzisław, b. prezydent Izby handlowej †
Dr. Mars Noga Antoni, prof. uniw.
Dr. Mazurkiewicz Dyonizy, lekarz w Krośnie
Dr. Ochorowicz Julian, b. docent uniwersytetu
JE. Dr. Piniński hr. Leon
Rodzina śp. Dra Józefa Rollego
Dr. Rydygier Ludwik, prof. uniw.
Sienkiewicz Henryk
Dr. Skalkowski Adam
Śliwiński Hipolit, architekt
Sołtys Kozaryn Stanisław
Strzyżewski Edmund, b. bibliot. Tow. Polaków w Leodyum
Surowiecka Kunegunda
Dr. Szachowski Stanisław, prof. uniw. †
Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Poznaniu
Dr. Ziembicki Grzegorz

C) Członkowie wspierający w r. 1913.

- Dr. Abraham Władysław, prof. uniw.
Dr. Allerhand Maurycy, prof. uniw.
Dr. Antoniewicz Bołoz Jan, prof. uniw.
Dr. Beck Adolf, prof. uniw.
Dr. Bohosiewicz Teodor, prof. uniw.
Dr. Ciesielski Teofil, prof. uniw.
Dr. Finkel Ludwik, prof. uniw.
Dr. Franke Maryan, prof. uniw.
X. Dr. Gerstmann Adam, prof. uniw.
Dr. Gluziński Antoni, prof. uniw.
JE. Dr. Głabiński Stanisław, prof. uniw.
Dr. Gubrynowicz Bronisław, prof. uniw.
Dr. Hadaczek Karol, prof. uniw.
Dr. Halban Henryk, prof. uniw.
Dr. Herman Maksymilian, prof. uniw.
X. Dr. Jaszowski Błażej, prof. uniw.
Dr. Kallenbach Józef, prof. uniw.
Dr. Kowalski Edmund, prof. uniw.
Dr. Kryński Adam Antoni, prof. uniw.
Dr. Łukasiewicz Włodzimierz, prof. uniw.
Dr. Łyskowski Ignacy, prof. uniw.
Dr. Machek Emanuel, prof. uniw.
Dr. Makarewicz Juliusz, prof. uniw.
Dr. Nusbaum Hilarowicz Józef, prof. uniw.
Dr. Panek Kazimierz, prof. uniw.
Dr. Piepes-Poratyński Jan
Dr. Porębowicz Edward, prof. uniw.
Dr. Puzyna Józef, prof. uniw.
Dr. Rencki Roman, prof. uniw.
Dr. Romer Eugeniusz, prof. uniw.
Dr. Roszkowski Gustaw, prof. uniw.
Dr. Rydygier Ludwik, prof. uniw.
Dr. Sołowij Adam, prof. uniw.
Dr. Starzyński Stanisław, rektor uniw.
Dr. Stefko Kamil, prof. uniw.

Dr. Szymonowicz Władysław, prof. uniw.
Dr. Till Ernest, prof. uniw.
Dr. Twardowski Kazimierz, prof. uniw.
Dr. Zakrzewski Ignacy, prof. uniw.

D) Członkowie zwyczajni.

1	Abraham Roman	30	Bessaga Tadeusz
	Adamczyk Wojciech		Białkowski Zygmunt
	Adamczyk Tadeusz		Białogórski Adam
	Adamski Karol		Biały Bronisław
	Adolf Włodzimierz		Biedrzycki Emil
	Albinowski Mieczysław		Biega Wojciech
	Andrucher Antoni		Bielecki Adam
	Andruszewski Józef		Bielecki Artur
	Antoniewiczówna Marya		Bieloński
10	Antoniewicz Stanisław		Blumicz Józef
	Apelt Michał	40	Bobek Ignacy
	Bach Jan		Bober Tadeusz
	Baczewski Stefan		Bodnar Kazimierz
	Bąk Jan		Bodnar Tadeusz
	Baliński Henryk		Bogochwalski Leopold
	Balwirczak Józef		Bohosiewicz Kamillo
	Bałaban Karol		Bojanowski Stanisław
	Bańkowska Bronisława		Bojernik Jan
	Bańkowska Marya		Dunin-Borkowski Piotr
20	Barowicz Michał		Bojczuk Jan
	Barnowski Antoni	50	Branny Jan
	Bartosiewicz Stanisław		Broczkowski Władysław
	Baumann Adam		Bronikowski Kalikst
	Baumwoll Ire Feiwel		Dr. Bryła Stanisław
	Beauvale Leon		Bruchnalski
	Beck Maryan		Brzezowski Ludwik
	Benoit Bronisław		Bubnicki Władysław
	Bentke Adam		Bugno Józef
	Bernakiewicz Jan		Bujanow Konstanty

Bukowy Antoni	Daszkiewicz Tadeusz
60 Bunikiewicz Kazimierz	Dec Jan
Butz Tadeusz	Dembicki Ludwik
Byra Jan	Demitrowski Włodzimierz
Cała Franciszek	100 Depa Henryk
Chlamtaczówna Irena	Długobaty Piotr
Chmieliński Jan	Dobiecki Roman
Chomicki Grzegorz	Dobrucki Wacław
Chomrański Maryan	Dobrzański Stanisław
Chowański Franciszek	Dobrzański Antoni
Chrapek Zygmunt	Doliński Stanisław
70 Chrupowicz Władysław	Doliński
Chrynowski Feliks	Domaszewicz Kazimierz
Ciecharzewski Kazimierz	Dragan Roman
Ciejka Jan	110 Drelichowski Feliks
Cielenkiewicz Roman	Drozd Józef
Cieńciata Edward	Dworak Jan
Ciesielska Stefania	Dulębianka Ludwika
Cieśliński Karol	Duma Adam
Csesnakówna Marya	Dunikowski Stanisław
Cyran Tomasz	Dunikowski Kazimierz
80 Cwiok Tadeusz	Duszyński Edward
Czajka Ludwik	Düllówna Marya
Czapa Antoni	Dylski Mieczysław
Czapliński Emil	120 Dymitrowski
Czarnecki Jan	Dymitrowska Michalina
Czauderna Tadeusz	Dymowski Andrzej
Czerwiński Maryan	Dyszczuński Jan
Czosnowski Stanisław	Dzieduszycki Włodzimierz
Czwartyński Feliks	Dziedzic Jan
Czystowski Jan	Dziwiński Waleryan
90 Czyżewski Ludwik	Dżugaj Jan
Dąbek Józef	Dżułyński
Dąbrowski Jan Zygmunt	Ehrlichówna Helena
Dąbrowski Tadeusz	130 Ekiert Leopold
Dąbrowski Zygmunt	Englówna Kamila
Dancewicz Czesław	Fabianówna Marya

- Faff Maryan
Fedorski Franciszek
Fedyk Adam
Filipowicz
Filipowski
Flisak Szczepan
Florczak Kazimierz
140 Frankowski Eugeniusz
Fuchsa Maryan
Führer Maksymilian
Funga Konrad
Fünsterbusch Justyn
Gaik Antoni
Garbień Albin
Gardulska Teresa
Gargasz Michał
Gaşior Michał
150 Geppert Michał
Gergowicz Stefan
Gerstman Franciszek
Gebułowicz Aleksander
Gindrich Stanisław
Gindrich Władysław
Girzejowski Kazimierz
Gluziński Józef
Głuszak Franciszek
Godlewicz Tadeusz
160 Godlewski Marcin
Goligowski Stanisław
Gorczyński Henryk
Gorczyński Ludwik
Gorecki Jerzy
Graffówna Marya
Grohman Józef
Gromnicki Kazimierz
Grudziewska Jadwiga
Grygiel Wojciech
170 Gryll Floryan
Gulewicz Wincenty
Gunia Antoni
Haas Bronisław
Hahn Roman
Halban Leon
Hałaszyński Antoni
Hamerski Karol
Haniecki Tadeusz
Herbst I.
180 Hierowski Stanisław
Hirsch Władysław
Hoffmann
Hołub Teofil
Hołowiecki Jakób
Horbulewicz Leonard
Horodyski Wiktor
Hryniewski Stanisław
Italakiewicz Witold
Italakiewicz Janusz
190 Jabłoński Michał
Jakliński Tadeusz
Jakonowicz Maryan
Jamrozik Karol
Jankowski
Janowiec Andrzej
Januszewski Franciszek
Jarembski Jan
Jaroszewski Stefan
Jasilkowski Józef
200 Jasiński Kazimierz
Jasiński Łucyan
Jaegerman Jan
Jeżewski Kazimierz
Jurzyński Alojzy
Juzwa Franciszek
Juzwa Leopold

- Kalina Leon
Kaliński Maryan
Kaliński Zenon
210 Kamiński Antoni
Kamiński Wiktor
Kapiszewski Włodzimierz
Kapper Emil
Karasiński Stanisław
Kardacz Izydor
Karliczek Józef
Karpiński Zdzisław
Karpiński Tadeusz
Kasprzycki Józef
220 Kassala Henryk
Katyńska Janina
Kawecki Tadeusz
Kawecki Tomasz
Kędziński Ignacy
Kikiewicz Ryszard
Kiwerski Stefan
Klimek Władysław
Klimpel Adam
Klink Józef
230 Kłos Franciszek
Knapa Henryk
Kobylińska Eugenia
Kocek Adam
Kochanowski
Kociotek Piotr
Konarski Mieczysław
Koniuszewski Jan
Konopka Leon
Kopacz Adam
240 Kopacz Tadeusz
Kopeć Antoni
Kruczkowski Jan
Korzelski Józef
Kosiński Zbigniew
Kossakowski
Kossonoga Wiktor
Kossonoga Jan
Kossowski Jerzy
Kossowski Mieczysław
250 Kossowski Zygmunt
Kostiuk Ferdynand
Kotarska Marya
Kowalewski Mieczysław
Kowalski Zdzisław
Koziński Ignacy
Krajewska Kazimiera
Krajewski Stanisław
Kramarz Józef
Kramer Jan
260 Krawczyk Mieczysław
Kreutz Mieczysław
Krobicki Mieczysław
Krokowski Józef
Król Kazimierz
Kruczkiewicz Adam
Krukiewiczówna Helena
Krukiewiczówna Kazimiera
Krupińska Kazimiera
Krupnicki Maryan
270 Krupska Janina
Krzeczunowicz Kornel
Kucharski Zygmunt
Kuczarski Zygmunt
Kuhn Stanisław
Kulpa Stanisław
Kułakowski Stanisław
Kuntzek Tomasz
Kurdziel Stanisław
Kurzer Leon
280 Kurkowski Antoni

Kwiatkowski Ferdynand	Łuksik Ignacy
Kwiatkowski Stefan	Łysakowski Adam
Kwiatkowski Tadeusz	320 Macieluh Piotr
Kwiatkowski Tadeusz	Macherzyński Jan
Kwiatkowski Witold	Machulski Maryan
Lachawcówna Helena	Mączyński Józef
Lachiewicz Tadeusz	Madejczyk Andrzej
Landau Alfred	Madeyski Stanisław
Langenfeld Michał	Mądział Franciszek
290 Laskowski Ryszard	Mahler Kalman
Lazarowicz Józef	Majerski Tadeusz
Leeg Roman	Majewski Józef
Legeżyński Michał	330 Majewski Zdzisław
Lepszy Eustachy	Malczewski Kazimierz
Leśniakówna Marya	Malewski Romuald
Lewak Antoni	Malski Władysław
Lewak Adam	Małachowski Wacław
Lewicka Emilia	Małachowski Stanisław
Lewicki Tadeusz	Mamin Juliusz
300 Lewicki Stefan	Manowarda Zygmunt
Liana Franciszek	Manowardówna Helena
Licznernski Jan	Marek Adam
Linkowski Wiktor	340 Margold Stefan
Lipiński Maryan	Markun Piotr
Lipiński Władysław	Matkowski Ludwik
Lipowski Adam	Martynowicz Miłosz
Lipsz Gustaw	Matejowski Stanisław
Lubaczewski Tadeusz	Matkowski Andrzej
Lubaczewski Jan	Martyniec
310 Łabentowicz Józef	Matras Zygmunt
Łaszczyński Klemens	Matthajsel Jan
Łatukiński Jan	Matuszek Jan
Łobeski Jan	350 Matwiczuk Tadeusz
Łobodziński Stanisław	Matykieniewicz Michał
Łoziński Jan	Matzner Włodzimierz
Łubkowski Zygmunt	May Sylwester
Łuksik Bronisław	Mayer Adam

- Mayzel Bolesław
Mazur Antoni
Mazurkiewicz
Mesz Karol
Michciński Mieczysław
360 Michejda Jan
Micher Kazimierz
Mierzwiński Stanisław
Mikiewicz Wojciech
Mikuliński Stanisław
Milewski Michał
Mitraszewski Tadeusz
Mokrzycki Józef
Molenda Zygmunt
Manasterski Stefan
370 Morawiecka Janina
Morawiecki Tadeusz
Morawski Józef
Motal Karol
Mravinczics
Mrówka Stanisław
Mudrak Antoni
Muszyński Eugeniusz
Müller Tadeusz
Müller Zdzisław
380 Myśliwy Henryk
Nahlik Stanisław
Najduk Bartłomiej
Nazłowski Zygmunt
Naworol Roman
Nawrocki Feliks
Neff Maryan
Niedzielski Jan
Niklewicz Wacław
Niementowski Kazimierz
390 Nieświatowski Tadeusz
Niezabitowski Czesław
Nowak Adam
Nowak Tytus
Nowosielska Marya
Nowosielski Aleksander
Nowosielski Józef
Nowyk Stanisław
Obertyński Józef
Oktawiec Józef
400 Olech Jan
Olszański Aleksander
Opieński Stanisław
Opiola Tadeusz
Opala Władysław
Orłowski Henryk
Ościak Leon
Ostrowski Ignacy
Ostrowski Ludwik
Ostróżka Józef
410 Ossada Zbigniew
Ossowski Stefan
Pająk Józef
Panek Piotr
Panzer Zygmunt
Przygodzki Józef
Parasiewicz Feliks
Parasiewicz Hipolit
Paszkowski Antoni
Podlisecki Jan
420 Patryn Eugeniusz
Pilecki Janusz
Schnür-Peplowski Leon
Peplowski Jerzy
Pępnik Ludwik
Persowski Józef
Petka Stanisław
Piątek Stanisław
Piątkowski Romuald

- Pichl Leon
430 Piech Alojzy
Pieluch Henryk
Pietrzak Feliks
Pilawski Aleksander
Pilszak Stanisław
Pindela Ludwik
Piotrowicz Józef
Piotrowski Stanisław
Piotrowski Rafał
Pisarski Bronisław
440 Pizko Michał
Plattner Fryderyk
Pniewski Mieczysław
Podlisecki Karol
Podoliński Władysław
Podwiński Henryk
Poluk Tadeusz
Popiel Józef
Popiel Stanisław
Postępski Władysław
450 Potocki Antoni
Preyer Artur
Prokopowicz Tadeusz
Pudło Józef
Przesmycki Eugeniusz
Przybyło Bronisław
Przybysz Michał
Przyłucki Maryan
Psietkiewicz Jan
Raciborski Franciszek
460 Rączy Józef
Radnicki Bogumił
Reichenberg Guido
Reindl Tadeusz
Reliczyński Józef
Rembacz Kazimierz
Rettinger
Riedl Tadeusz
Rittigstein Artur
Robakowski Aleksander
470 Robel Zygmunt
Rodakiewicz Stanisław
Rokicki Maryan
Romański Tadeusz
Rosenfeld Edwin
Ross Antoni
Roth Feliks
Rudek Alfred
Rudnicki Kazimierz
Rudnicki Stefan
480 Rudnicki Mieczysław
Rudzki Karol
Rupp Eugeniusz
Rupp Jan
Rutkowski Stanisław
Rygiel Waleryan
Rzemieniecki Rudolf
Rzewnicki Wincenty
Rzewuski Bolesław
Rzewuski Henryk
490 Rygiel Waleryan
Sachanek Edmund
Sadowski Karol
Saloni Julian
Sałasz Władysław
Sawczyński Adam
Schätzel Ida Marya
Scheuer Szajer
Schipper Zygmunt
Schönhuber Józef
500 Schramm Jan
Schüssel Alfred
Schwarz Tadeusz

- Sedlaczek Stanisław R
Seidler Maksymilian R
Seifert Teofil R
Sękowski Edward R
Serednicki Józef R 470
Serkowski Kazimierz R
Serkowski Stanisław R
510 Sielecki Jan R
Sieteski Włodzimierz R
Dr. Silnicki Tadeusz R
Sinkowski Wiktor R
Sinkowski Feliks R
Siwecki Stanisław R
Świątkiewicz Tadeusz R
Sittauer Jerzy R 480
Skarbiński Władysław R
Skibicki Julian R
520 Skoczylas Antoni R
Skowroński Marcin R
Skrabek Stanisław R
Swarczyński Tadeusz R
Skrzyszowska Marya R
Slaski Jan R
Śliwiński Ferdynand R
Słotwiński Stanisław R 490
Smal Franciszek R
Śmigielski Stanisław R
530 Smokowski Maryan R
Smoleński Karol R
Smolikówna Zofia R
Smyka Marcei R
Sobolak Jan R
Sobolak Ludwik R
Solecki Tadeusz R
Sołtysikówna Emilia R 500
Sołtysik Kazimierz R
Sorżanka Wanda R
- 540 Spaltenstein Wincenty R
Starczewski Tadeusz R
Staryszak Józef R
Starzewski Władysław R
Stawarski Adam R
Stiefel Wilhelm R
Steifer Maryan R
Storożyński Celestyn R
Storożyński Władysław R
Stoszowski Józef R
550 Strigl Maryan R
Śledziński Kazimierz R
Sękiewicz Stanisław R
Stroński Kajetan R
Strumiłło Tadeusz R
Strutyński Tadeusz R
Strutyński Włodzimierz R
Strzałkowski Zygmunt R
Strzetelski Stanisław R
Strzembosz Stefan R
560 Stuchły Jerzy R
Studencki Adam R
Suryń Władysław R
Świechowski Jarosław R
Świeszko Piotr R
Świeżawski Adam R
Świeżawski Ludwik R
Świężowicz Jan R
Switalski Adam R
Szablowski Józef R
570 Szamiel Jan R
Szandrowski Stanisław R
Szayner Stanisław R
Szczepan Józef R
Szczepański Franciszek R
Szczepanowski Stanisław R
Szczepkowski Ludomir R

	Szczypek Marcin		Tyssowski Michał
	Szeligiewicz Stanisław		Tyszka Kazimierz
	Szlapak Eugeniusz		Twaróg Witold
580	Sznajder Stanisław		Twornicki Kazimierz
	Szombara Stanisław		Uhma Tadeusz
	Szostkiewiczówna Zofia		Urban Józef
	Szulc Jan	620	Urzędowski Rafał
	Szulc Leopold		Urzędowski Hieronim
	Szumlakowski Maryan		Uszyński Dyonizy
	Szumski Jan		Wagner Emil
	Szurlakiewicz Tadeusz		Waligórski Kazimierz
	Szwec Waclaw		Wałach Józef
	Szychliński Franciszek		Wałukiewicz Bronisław
590	Szymanowski Korwin Alex.		Wasilewski Roman
	Szypuła Marcin		Wasilewska Stanisława
	Szyszkowski Władysław		Weldon Otto
	Takliński Józef	630	Wereszczyńska Stanisława
	Tarnawski Mieczysław		Wewiórski Kazimierz
	Telichowski Stanisław		Wielgusiewicz Stanisław
	Telichowski Tadeusz		Wierzbicki Jan
	Terenkoczy Władysław		Wierzejski Józef
	Terlecki Władysław		Wilk Antoni
	Tichy Stanisław		Wilk Jan
600	Tkacz Jan		Wilk Zdzisław
	Tobiczyk Władysław		Wilkowicz Stanisław
	Tomanek Eugeniusz		Wilmanek Maryan
	Tomanek Ludwik	640	Wiśniewski Bolesław
	Toparowski Michał		Wiśniowski Józef
	Toth Walery		Władyka Piotr
	Trantzel Mieczysław		Weksler Władysław
	Troczyńska Róża		Wróbel Franciszek
	Trojanowski Waclaw		Wiącek Jan
	Trombala Franciszek		Wolski Ludwik
610	Trzaska Eugeniusz		Wohlman Emil Jan
	Turasiewicz Romuald		Wojański Jakób
	Tyczka Walenty		Wojciechowska Kamila
	Tymków Jan	650	Wojcik Floryan

Wojciński Jakób	Zubik Maryan
Wojnarowski Witold	Zwierzański Jan
Wojtowicz Józef	Żak Władysław
Wojtalewicz Bolestaw	Żlab Władysław 082
Wolańczyk Maryan	Żegestowski Kazimierz
Wołek Jan	Żołnierczyk Antoni
Walków Onufry 050	Żukowski Franciszek
Wyczyńska Marya	Żylski Ignacy
Wyczyński Józef 690	Dr. Żylski Klaudyusz
660 Zachara	Żywicki Aleksander
Zacharjasiewicz Stanisław	Żywiec Tomasz
Zagórski Stanisław sen.	Bednarczuk Łukasz
Zagórski Stanisław jun.	Bartosiewicz Stanisław
Zajdel Jan	Dzbański Tomasz 092
Zakrzewski Tadeusz	Filarski Tadeusz
Zakrzewski Lesław	Gałowski Waclaw
Załęcki Gustaw 030	Gottlieb Adam
Zamazal Stanisław	Heller Władysław
Zaorski Tadeusz 700	Jarosz Tadeusz
670 Zawadowski Witold	Janicki Kornel
Zawadzki Włodzimierz	Korer Jan
Zawadzki Tadeusz	Kulczycki Jerzy
Zawałkiewicz Mieczysław	Męczyński Jan
Zborowski Juliusz	Pollak Stanisław 000
Zdobnicka Marya	Padowicz Władysław
Zdobnicka Zofia	Siara Stanisław
Zieliński Kazimierz 040	Świątkiewicz Stanisław
Ziemski Marcelli	Siemaszko Józef
Zieniewski Zygmunt 710	Teliczek Tadeusz
680 Zimmermann Franciszek	Witoszyński Józef
Znatowiczówna Marya 712	Witoszyński Aleksander

Gdy obejmowaliśmy obowiązki kierowników Czytelni Akademickiej, mieliśmy nadzieję, że zapowiadające się bardziej spokojne stosunki w życiu młodzieży pozwolą nam na gorliwe zajęcie się rozbudzeniem wewnętrznego życia w Czytelni, układaniem fundamentów pod nowe ogniska naukowej i pozytywnej, społecznej pracy młodzieży, a nadewszystko pozwolą na osiągnięcie zgody i harmonii między całą polską młodzieżą we Lwowie. Niestety wstrząśnienia, jakich świadkami byliśmy w roku ubiegłym, nie zezwoliły nam na wykonanie naszych zamiarów w całej pełni. Pomimo to jednak staraliśmy się je w jaknajwiększej mierze wypełnić, nie zaniedbując obowiązków kierowników publicznego życia młodzieży. Szczegółowe sprawozdanie zdaje rachunek z kroków, jakie podjęliśmy w poszczególnych dziedzinach naszej działalności.

Rozpoczynaliśmy swoje urzędowanie w chwili, gdy mijało pięćdziesiąt lat od ostatniej naszej walki o wolność.

To też pierwszym wystąpieniem naszym było złożenie hołdu jej uczestnikom. Hołd ten złożyliśmy dnia 7. lutego 1913 r. W uroczystości przystrojonej sali Czytelni Akademickiej witaliśmy grono powstańców, wśród nich sekretarza rządu narodowego 1863 r. Józefa Kajetana Janowskiego i malarza-bohatera Benedyktowicza. Przemówił do nich przewodniczący Czytelni Akad. kol. Zagórski. Skreśliwszy znaczenie corocznych obchodów narodowych, a zwłaszcza rocznic bohaterskich walk o wolność, które przypominają nam, że nigdy nie możemy uleść sile państw rozbiornych, podniósł szczególną wagę tego obchodu półwiekowej rocznicy:

„Z większem jeszcze niż zwykle przejęciem świętujemy tę rocznicę dzisiaj, gdy widzimy wśród siebie ostatniego członka Rządu polskiego i uczestników tej walki, którzy potem przez pół wieku przy swych hasłach nieugięcie wytrwali, których widok i nas do wytrwania pobudza.

Gdy korzystamy z dzisiejszego nastroju serc naszych i rozważamy, dlaczego nie obchodzimy tej rocznicy w niepodległej Ojczyźnie, zastosujmy się do wyników tych rozważań.

Budźmy w sobie militarną kulturę, abyśmy mogli służyć Ojczyźnie, gdy nas zawoła, lepiej wyćwiczeni i uzbrojeni niż przed 50 laty, a budząc ją w sobie, rozbudzajmy ją między tymi milionami, które wyłącznie o naszym zwycięstwie zdecydować mogą. To jedynie stanie się godnem i prawdziwem uczczeniem rocznicy.

Tymczasem zaś składamy hołd ostatniemu prawowitemu Rządowi naszemu, składamy w Wasze ręce hołd Cieniom tych, którzy spełnili obowiązek najwyższy i doznali szczęścia największego, dając życie w ofierze Ojczyźnie — Cieniom tych, którzy chwili dzisiejszego uczczenia nie dożyli, i Wam, którzyście przy swych wzniosłych zasadach do tej chwili dotrwali, świecąc nam, jak jasne gwiazdy przykładem.

Nakoniec składamy w ręce Twoje, ostatni żyjący przedstawicielu państwowości polskiej, przysięgę, że, gdy nas pomyślna chwila do walki o niepodległość Ojczyzny wezwie, skoro doleci nas odgłos pobudki bojowej, będziemy się starali okazać godnymi Was potomkami, a dorównać Wam męstwem będzie hasłem naszym!

W imieniu powstańców dziękował p. Benedyktowicz. Przedstawił ideał wolności, któremu starali się zawsze być wierni jego współtowarzysze broni, ideał, który tak odbijał od Europy ostatnich lat pięćdziesięciu, zaróżonej systemem Bismarcka. Zalecał młodzieży, aby te wzniosłe hasła dalej przechowywała, a wówczas w przyszłość naszą będziemy mogli z nadzieją spoglądać.

Dalszą część wieczoru wypełniły deklamacye kol. Maryi Zdobnickiej i kol. Gepperta, oraz kilka utworów muzycznych odegranych przez kwartet.

Po odśpiewaniu pieśni legionów zabrał jako ostatni głos p. Józef Kajetan Janowski. Przemówienie jego wypowiedziane z młodzieńczym zapałem przyjęto oklaskami, którym końca nie było. „Hołd dzisiejszy“ — mówił — „złożyliście nie nam, ale idei walki o niepodległość. Gdy dziś po latach pięćdziesięciu idea ta nie

zanika, lecz coraz szersze zatacza kręgi, to dowód, że Ojczyzna nasza jeszcze nie zginęła“.

Niezależnie od hołdu złożonego powstańcom w naszym towarzystwie braliśmy udział w ogólnym obchodzie pięćdziesięcioletniej rocznicy styczniowej. Podczas uroczystości przemawiał imieniem młodzieży zast. przewodniczącego naszego Twa kol. Wolańczyk. Mowca stwierdził, że naród nie zginął mimo sztucznego przeprowadzenia kordonów granicznych przez jego żywy organizm. Nie zginął, bo miał zawsze stróżów, którzy kazali mu świadczyć o ideałach, a ostatnimi, którzy budzili go do zapasów śmiertelnych, są powstańcy 1863 r. Mamy dla nich podziw za niezwykłą ofiarność dobra i krwi dla Ojczyzny i za to, że, idąc w bój, liczyli tylko na siłę własną. Nam młodym, którzy mamy ostatecznie wywalczyć niepodległość, zostawili w spadku doświadczenie, aby się tak przygotować do walki, by nie ponosić tylko ofiar, lecz pójść do niej z siłą i gotowością. Będzie to bój ostatni, stanowczy i zwycięski.

Uważając dążenie do Niepodległości za najwyższy cel każdego Polaka, przestrzegaliśmy stale, aby nie stawało się ono jedynie obchodowym frazesem, lecz aby wcieliło się w czyn przez militarne przygotowanie się do walki na wypadek, gdy pomyślne okoliczności dadzą nam nadzieję jej skutecznego wyniku. Członkowie naszego Towarzystwa ćwiczyli się, jak w roku zeszłym, na polskich żołnierzy w Sokole. Fakt, że ruch militarny wśród naszych członków przetrwał zawieruchę, która go rozbudziła, świadczy, że nie był on spowodowany chwilowym wrażeniem, lecz że wyływał z wewnętrznego przeświadczenia o konieczności czynnego przygotowywania się do walki o niepodległość, a co za tem idzie, pozwala mu wróżyć najlepszą przyszłość.

Jesteśmy przeświadczeni, że wtedy, gdy chwila dziejowa powoła nas do walki, stanie się koniecznym ujęcie kierownictwa jej przez jedną instytucję naczelną, tworzącą Rząd naro-

dowy, która zresztą i w czasach normalnych okazuje się wysoce potrzebną. Chcieliśmy dać całej młodzieży sposobność do wyrażenia swej opinii w tej sprawie tak niezmiernie trudnej do rozwiązania i w tym celu postanowiliśmy zwołać wiec ogólno-akademicki. Skoro zaś jedna instytucja powołana do życia i kierowana przez kilka stronnictw t. zw. postępowych, a mianowicie Komisya tymczasowa skonfederowanych stronnictw niepodległościowych (obecnie zamieniona nawet na stałą) rościła sobie pretensyę do stanowienia rządu narodowego, postanowiliśmy równocześnie zapytać całą młodzież, co myśli o jej kwalifikacyach do kierowania nią w jej niepodległościowych aspiracyach. Jako najlepszy moment do spokojnego i rzeczowego rozważenia tego pierwszorzędnego znaczenia zagadnienia uważaliśmy chwilę, gdy stosunki międzynarodowe przestaną działać niepokojąco na umysły.

Tymczasem nastąpiło zdarzenie, które zwołanie wiecu przyspieszyło. Mianowicie tow. „Kuźnica“ i „Życie“ zwołały pod firmą konferencyi międzystowarzyszeniowej wiec rzekomo ogólno-akademicki, stawiając jako drugi punkt porządku dziennego „Sprawę oszczerstw rzucanych przez prasę demokratyczno-narodową na Komisję tymczasową“. Nawiasem dodajemy, że zwołujący nie zapewnili nawet sali na wiec, tak, że niezbyt liczni zresztą uczestnicy tego wiecu musieli iść do innej sali, a gdy się okazało, że i ta druga sala nie jest wolna, odbył się wiec w kuchni domu technickiego. W ciągu długiej dyskusyi starało się prezydium wiecu wszelkiemi siłami przeszkadzać w przemawianiu, przeciwnikom rezolucyi, postawionej przez referenta, którzy częścią z ciekawości, częścią celem przekonania kolegów o istotnej wartości Komisji tymczasowej na wiec przybyli, później zaś, widząc, iż rzeczowych argumentów tych ostatnich zwolennicy referenta nie są w stanie zbić, zmusiło ich poprostu do opuszczenia sali. Po ich wyjściu uchwalono rezolucyę, której treść mogła budzić błędne mniemanie, że młodzież identyfikuje ruch niepodległościowy z Komisją tymczasową i zależniami od niej instytucjami.

Ta część kolegów, która została przez zachowanie się prezydium zmuszona do opuszczenia wiecu, zebrała się odruchowo na zebraniu doraźnym w sali Czytelni Akademickiej. Przewodniczył kol. Pichl.

Uchwalono następującą deklarację:

„Stwierdzamy, że K. T. stronnictw niepodległościowych niema prawa mienienia się rządem niepodległościowym narodu polskiego, gdyż działalność jej polityczna nie idzie po linii interesu narodowego, co więcej — po linii jego poszanowania.

Czyny takie jak:

a) memoriał K. T. do ambasadorów w Londynie, przedstawiony również ambasadorowi pruskiemu, żądający autonomii Królestwa i łaskawego przyznania części Litwy, jako maksimum żądań niepodległościowych tej rzekomo przez naród wytworzonej instytucji;

b) wydawanie w języku rosyjskim broszur, których wydanie dla informacyj wrogom może być dyktowane tylko brakiem poczucia odpowiedzialności za sprawy narodu;

c) urabianie prasy zagranicznej w sprawie Beilisa, niewiadomo, w jaki sposób łączącej się ze sprawą niepodległości.

Te wszystkie czyny, jakoteż chlubna wzmianka w „Ostmark“, organie hakatystów, usuwają wszelkie dotychczasowe wierzenia, że Komisya tymczasowa wogóle może być rządem narodowym.

Dlatego też młodzież polska piętnuje działalność Komisji tymczasowej jako odsuwającą raczej niż przybliżającą zdobycie niepodległości“.

Jakkolwiek na niektóre zarzuty postawione Komisji tymczasowej przez „Gazetę warszawską“, a częściowo także przez inne organy demokratyczno-narodowe trudnoby się zgodzić, uważaliśmy za swój obowiązek stwierdzić wobec społeczeństwa, iż młodzież czyni różnicę między samym ruchem niepodległościowym, a narzucającą mu się na kierowniczkę „Komisją tymczasową“, i w tym celu przyspieszyliśmy zwołanie wiecu ogólno-akademickiego, planowanego początkowo na pierwsze dni marca. Wiec odbył się dnia 13. lutego w wielkiej sali Domu akademickiego przy tłumnym udziale młodzieży, tak, że sala nie mogła pomieścić uczestników. Zagaił wiec kol. Zagórski, jego też ogromną większością wybrano przewodniczącym. Po referacie kol. Benoit, który sprecyzował ideę Rządu

narodowego, podniósł, czego się od takiego Rządu domagać musimy, i udowodnił brak tych wymagań po stronie Komisji tymczasowej S. S. N. oraz po dłuższej rzeczowej dyskusji powzięto następującą rezolucję:

„Młodzież polska, zebrana na wiecu ogólno-akademickim dnia 13. lutego 1914, stojąc na stanowisku jak najczynniejszego popierania akcji militarnej w społeczeństwie polskim, zmierzającej do urzeczywistnienia ideałów niepodległościowych, która to akcja winna objąć wszystkie warstwy społeczne i dzielnice Rzeczypospolitej, uznaje za konieczne celem zrealizowania jednolitego działania politycznego i militarnego, utworzenia centralnego organu narodowych żywiołów, pełniącego rolę Rządu Narodowego.

Zrzeszenie obecnie istniejące w formie Komisji tymczasowej w swojej dotychczasowej działalności nie szło drogą polskiej racji stanu, a takimi czynami jak upokarzający nas memoriał do ambasadorów lub interwencja w sprawie Beilisa, lub wydawanie broszur w języku rosyjskim, które dekonspirują ruch niepodległościowy, naraziła naród nasz na uszczuplenie naszej godności, wobec czego młodzież potępia wszelkie próby Komisji tymczasowej, mające na celu uznanie jej autorytetu w społeczeństwie polskim, gdyż swą działalnością żadną miarą nie może sobie rościć prawa do roli rządu narodowego“.

Rezolucja przeszła prawie jednogłośnie, przeciw niej podniosło się ledwie kilkanaście rąk.

* * *

Uposażenie naszej wszechnicy weszło poniekąd w przyślowie.

Wśród wielu jej potrzeb wysuwa się jedna, która daje się odczuwać wszystkim, mianowicie sprawa gmachu odpowiadającego dzisiejszym wymogom nauki i dzisiejszej frekwencji słuchaczy na uniwersytecie. Tego rodzaju fakty, jak to, że wykłady filozofii prof. Twardowskiego odbywać się muszą poza uniwersytetem ze względu na brak odpowiedniej sali, lub że część gmachu, gdzie się mieszczą zbiory zoologiczne, grozi stałe zawaleniem się, utrudniają w wysokim stopniu normalny tok nauki.

Mimo kategorycznych uchwał wiecu młodzieży z 12. marca 1912 r., starał się rząd odwlec rozpoczęcie budowy

nowego gmachu zapomocą przeciągania przedwstępnych kroków. Skoro wreszcie przed tegorocznymi wakacjami został konkurs na plany tego gmachu zamknięty, jury powołane do wyznaczenia nagród i wyrażenia opinii, który z planów uzna za najodpowiedniejszy jako podstawę do wykonania budowy, załatwiło swoje czynności jak najspieszniej, aby rozpoczęcia budowy nie opóźnić. Władze centralne zaczęły jednak zwlekać z wyborem definitywnego planu, przetrzymując go miesiącami w różnych ministerstwach. Gdy to dwuznaczne stanowisko rządu zaczęło już młodzież niecierpliwic, udaliśmy się — jako jej zewnętrzna reprezentacja — do JM. rektora Dr. Starzyńskiego, przedstawiając mu usposobienie panujące wśród słuchaczy uniwersytetu z powodu niespełnienia ich żądań, kładąc nacisk na to, że, o ileby rząd w krótkim czasie nie przystąpił do ostatecznego załatwienia sprawy, młodzież chwyci się najenergiczniejszych środków, aby słuszne postulaty wszechnicy zostały urzeczywistnione, prosząc wreszcie, aby zakomunikował władzom centralnym i o jej zdecydowanej postawie.

Dzięki temu, że konieczna potrzeba gmachu, odpowiadającego wyższej uczelni, zesła się z koniecznością rozpoczęcia budowli publicznych celem zaradzenia powszechnemu brakowi pracy, nie zostaliśmy zmuszeni do wyciągnięcia konsekwencji z postępowania rządu. Mianowicie przyszło zawiadomienie, że wszystkie interesowane ministerstwa zgodziły się na projekt inż. Woytyczki i Wyczyńskiego, polecony przez jury. Niedługo później dowiedzieliśmy się, że w krótkim czasie nastąpi rozpisanie ofert na roboty ziemne.

* * *

Także na inne potrzeby uniwersytetu staraliśmy się zwracać baczną uwagę. Skoro uczniowie prof. Romera, oburzeni opłakany stanem „instytutu“ geograficznego, mieszczącego się naonczas w jednym pokoju, zapowiedzieli stanowczą akcję, poparliśmy energicznie ich stanowisko.

* * *

W zakusach ruskich o uniwersytet Jana Kazimierza przyniósł rok miniony pewną przerwę; na czoło bowiem stosunków polsko-ruskich wysunęła się sprawa inna, mianowicie reforma wyborcza. Rusini, widząc, jakie korzyści ofiarują im Polacy przy uchwaleniu reformy, nie chcieli ich prowokować radykalnem wysuwaniem sprawy uniwersyteckiej. Starali się jednak dwukrotnie przy końcu rokowań o reformę wyborczą zwiększyć prawdopodobieństwo, że Lwów będzie siedzibą ruskiego uniwersytetu. Z początku chcieli uzyskać od stronnictw polskich oświadczenie, że sprawa uniwersytetu ruskiego winna być jaknajspieszniej załatwiona, i to bez umieszczenia w deklaracji, że jedynie za zgodą obu narodów. Takie oświadczenie oddałoby decyzję co do jego siedziby w ręce rządu. Później usiłowali zyskać uznanie rzekomych praw swoich do Lwowa przez żądanie osobnego mandatu dla Rusinów lwowskich, mając i wtedy na myśli przyszłą siedzibę uniwersytetu. W obu wypadkach omylili się, licząc na to, że, jak za rządów bloku dr. Bobrzyńskiego, niektóre stronnictwa polskie ustąpią co prędzej przed ich żądaniami. Przeciwnie solidarne wystąpienie polskiej większości zmusiło ich do ustąpienia.

O ile jednak Rusini zaprzestali chwilowo jawnych kroków przeciw naszemu stanowi posiadania, to bynajmniej nie zaniechali potajemnej walki ze wszystkim, co polskie. Przeciwnie rewelacye redaktora Krysiaka z tajnego archiwum „Ostmarkenvereinu“, potwierdzone później oświadczeniem samej hakiaty, udowodniły niezbitie istnienie aż po ostatnie czasy stosunków między ukraińskim „Narodnym komitetem“ a tą instytucją, mającą za zadanie tępić wszelkie ślady polskości. Okazało się, że jednym z jej ruskich konfidentów był docent politechniki lwowskiej p. Roman Załoziecki. Skoro senat politechniki powziął wiadomość o postępowaniu prof. Załozieckiego, ogłosił natychmiast zawieszenie jego wykładów. Cześć, z jaką młodzież odnosi się do tej jedynej polskiej wyższej szkoły technicznej, nie mogły i jej pozwolić na tolerowanie tego rodzaju jednostki jako wychowawcy. Młodzież wszy-

stkich wyższych zakładów naukowych we Lwowie dała wyraz swemu oburzeniu zaraz po rozpoczęciu wykładów po przerwie świątecznej na wiecu w Domu akademickim im. A. Mickiewicza dnia 22. stycznia 1914 r., któremu przewodniczył przewodniczący „Czytelni Akademickiej“ kol. Zagórski. W myśl referatu kol. Pichla powzięto następujące rezolucye przez akklamacyę:

„Młodzież polska szkół wyższych we Lwowie: I. Stwierdza, że p. Roman Załoziecki, któremu niezbitnie udowodniono, że działał w porozumieniu z największym wrogiem polskośći, hakatą, nie może w dalszym ciągu wykładać na polskiej politechnice; II. Uważając, że stosunki z hakatą, uznaną przez ogół cywilizowanej Europy za czynnik wrogi prawdziwej kulturze i moralności, są czynem hańbiącym, że wypieranie się tych faktycznych stosunków przez p. Załozieckiego jest niehonorowe, wyraża mu za to swe oburzenie i pogardę; III. Równocześnie wyraża uznanie gronu profesorów Politechniki za zajęte w tej sprawie stanowisko w przekonaniu, że nie dopuści do dalszego pozostawiania p. R. Załozieckiego na dotychczasowem stanowisku.

W kilka dni później potwierdziła młodzież technicka jeszcze raz to stanowisko na wiecu ogólnotechnicznym w sali II. politechniki.

* * *

Inna jeszcze dziedzina stosunków polsko-ruskich zmusiła nas do zajęcia stanowiska.

Osią, około której poruszały się wszelkie inne sprawy polityki krajowej, była reforma ordynacyi wyborczej do Sejmu galicyjskiego, połączona z t. zw. ugodą polsko-ruską. Łatwo zrozumiałe zajęcie się tą sprawą przeniosło się i do młodzieży. To też skoro tylko załatwienie reformy wyborczej weszło w marcu 1913 r. po raz pierwszy w stan, który się wydawał rozstrzygającym, urządziliśmy większe zebranie dyskusyjne, zapraszając na nie wszystkich profesorów lwowskich szkół wyższych, posiadających głos w Sejmie. Referował kol. Wołańczyk, w dyskusyi zaś zabierali głos między innymi prof. Głabiński i Starzyński.

W kilka dni później odbyło się posiedzenie sejmowego Koła polskiego, na którym obaj rektorowie — wiryliści lwow-

scy : Dr. Beck i Prof. Hauswald głosowali za projektem bloku dr. Bobrzyńskiego, który większość młodzieży uważała za niezwykle niebezpieczny dla stanowiska ludności polskiej w tej dzielnicy. Ponieważ rektorowie bywają w Sejmie często uważani za reprezentantów całej społeczności akademickiej, a więc zarówno profesorów jak i słuchaczy, uważaliśmy za stosowne zaznaczyć, że w tym wypadku okoliczność ta nie zachodzi. A jakkolwiek nie jesteśmy zwolennikami czynnego mieszania się młodzieży do akcji, nie mającej z jej życiem bezpośredniego związku, postanowiliśmy podkreślić nasze odmienne stanowisko w tej sprawie także z tego powodu, że od takiej czy innej reformy wyborczej miał być uzależniony skład Sejmu i układ sił narodowych w kraju w czasach, gdy obecne pokolenie akademickie przyjmie na siebie odpowiedzialność za jego losy. Wyżej zaznaczone stanowisko młodzieży określił w jej imieniu kol. Zagórski na wiecu obywatelskim w ratuszu dnia 13. kwietnia.

* * *

Na wieść o zamordowaniu profesora seminarium nauczycielskiego we Lwowie ś. p. Karola Butkowskiego przez ukraińskiego studenta Dzegagę, zebrała się młodzież polska na wiecu doraźnym w Czytelnicy Akademickiej, aby zaprotestować przeciw destrukcyjnej działalności ukraińców, doprowadzającej jednostki do zbrodni. Wobec rozwiązania wiecu przez policję, zebrano się nazajutrz po raz drugi w tej samej sali. Po wysłuchaniu deklaracji uczniów seminarium, stwierdzającej że mord jest jednym z objawów idei, nurtujących wśród młodzieży ukraińskiej, oraz że w przyszłości sami wszelkie zamachy na swobodę nauki czynnie odeprą, uchwalono co następuje:

- 1) Młodzież polska zebrana na wiecu dnia 12. czerwca 1913 r. piętnuje bestyalski czyn ukraińca Dzegagę;
- 2) Młodzież polska zwraca się do całego społeczeństwa polskiego z gorącą prośbą o wglądnięcie w niezdrowe stosunki, jakie istnieją w seminarjach utrakwistycznych w ogólności, a w seminarium lwowskim w szczególności;
- 3) Młodzież polska solidaryzuje się zupełnie ze stanowiskiem, jakie w tej sprawie zajęła młodzież seminarium męskiego we Lwowie;

4) Młodzież polska żąda od całej młodzieży ruskiej wyjaśnienia swego stanowiska wobec zbrodni, w przeciwnym razie, uważając milczenie za solidaryzowanie się z faktem mordu, bojkotować będzie młodzież ruską;

5) Wiec wzywa całą młodzież polską do wzięcia udziału w pogrzebie śp. prof. Butkowskiego.

* * *

O ile ataki ruskie na naszą wszechnicę w tym roku znacznie osłabły, to musieliśmy kilkakrotnie reagować na zakusy narodowo-żydowskie, już to na uniwersytecie, już to w obronie polskiego charakteru miasta.

I tak, gdy w marcu rozpuszczono pogłoskę, że rektor zezwolił na wpisywanie języka żydowskiego w rubryce „język ojczysty“ kart wpisowych, co zresztą sprzeciwiałoby się uchwale senatu z 28. lutego 1913 r., udaliśmy się wraz z przedstawicielami „Kuźnicy“, „Życia“ i „Zjednoczenia“ do JM. Rektora, dra Becka, pragnąc z jego ust dowiedzieć się o genezie tej pogłoski. Otóż okazało się, że tego rodzaju karty wpisowe będą wprowadzane z przyczyn natury technicznej przyjmowane, jednakowoż odnośna rubryka będzie uznana za niewypełnioną. Tymczasem pogłoskę rozpuszczono po to, aby się wydawało, że rektor uznał równorzędność języka żydowskiego z innymi, uznanymi rozporządzeniem ministeryalnym z 9. sierpnia 1890 r.

W lutym 1914 r. ogłoszono we Lwowie odczyt znanego agitatora litwackiego Nuchima Sokołowa, znanego ze swoich wrogich wystąpień przeciwko polskości. Uważaliśmy za obowiązek młodzieży w pierwszym rzędzie nie dopuścić do odbycia się tego odczytu w polskim mieście. I rzeczywiście z powodu stanowiska młodzieży polskiej musiano odczyt w ostatniej chwili odwołać.

Nazajutrz próbowała młodzież narodowo-żydowska odbyć demonstracyjny pochód pod uniwersytet. Na wieść o pochodzie, któremu policja przeszkodziła, zebrała się momentalnie młodzież polska tłumnie pod pomnikiem Mickiewicza, aby zaświadczyć, że nie do syonistów należą rządy we Lwowie. Ruszono stąd pod uniwersytet, a następnie ogromny, kilka tysięcy ludzi liczący pochód przeszedł dzielnicę żydowską, okazując jej mieszkańcom, że społeczeństwo, a z niem i młodzież

polska nie pozwoli na naruszenie wyłącznie polskiego charakteru miasta i nikogo nie dopuszczą do współwładzy.

Część młodzieży syonistycznej próbowała urządzić jeszcze kilkakrotnie „bumble“ po głównych ulicach miasta; widząc jednak wobec wywołanych poprzednimi demonstracjami skutków, że tem najbardziej zaszkodzi swoim dążeniom, musiała ich zaniechać.

Sprawa szkoły polskiej w Królestwie nie przestaje być jedną z najbardziej palących kwestyi polityki polskiej, a zarazem najważniejszym zagadnieniem dla młodzieży ze względu na jej decydujący wpływ w tej sprawie. Co do skuteczności bojkotu szkół rosyjskich w Królestwie jest zdanie młodzieży dzisiaj niewątpliwie podzielone; korzyści bojkotu w jego dotychczasowej rozciągłości budzą u wielu powątpiewania; mimo to jednak stoimy niewzruszenie przy prawomocności uchwał zjazdu zakopańskiego z r. 1909, uważając solidarność młodzieży w walce z wrogiem zewnętrznym za konieczną, a także za rodzaj próby jej kultury politycznej.

To też z chwilą, gdyśmy się dowiedzieli, że jednostki, które wbrew wszystkim postanowieniom młodzieży z otwartym czołem do rosyjskich szkół średnich oraz na uniwersytet warszawski uczęszczały, zapisały się na wyższe szkoły lwowskie, jako nasi koledzy, postanowiliśmy tego rodzaju anormalnym stosunkom położyć kres. Celem uchwalenia środków do przeprowadzenia woli młodzieży polskiej zwołaliśmy wspólnie z tow. „Kuźnicą“ i „Życiem“ wiec ogólno-akademicki do sali tow. Pedagogicznego na dzień 25. lutego 1913 r. Wiec zagał kol. Zagórski, przewodniczył kol. Ładoś.

Po dłuższej dyskusyi, w której stwierdzono raz jeszcze dobitnie, iż cała młodzież polska wykluczyła poza swój obręb tow. „Spójnię“ za wyłamania się z pod uchwał bojkotowych, przyjęto rezolucye, postawione przez referenta kol. Przybylskiego. Rezolucye wzywały łamistrejków, skazanych już wyrokiem krakowskiego sądu koleżeńskiego, którzy się na nasz uniwersytet przenieśli, do jego opuszczenia, postanawiały wybór sądu ko-

leżeńskiego z 6 członków celem rozpatrywania spraw łamania bojkotu i stwierdzały, że młodzież nie zmienia stanowiska odnośnie do stosunku bojkotu do nauczających w szkołach rosyjskich.

Dokonano też zaraz wyboru sądu. Sąd rozpoczął natychmiast swoją działalność, a wszystkie jego wyroki zostały dzięki jednolitej postawie młodzieży wykonane ¹⁾.

Niestety jednak sąd wybrany na wiecu, do którego współzwołujących należeliśmy, sąd, który powstał jako nasze ciało zaufania, czuł się w obowiązku złożyć sprawozdanie ze swej działalności jedynie wobec konferencji niektórych stowarzyszeń i grup, na którą nas wogóle nie zaproszono, a co gorsza zgodził się na twierdzenie, podniesione na tejże konferencji, że Czytelnia Akademicka została za swe nieideowe stanowisko pozbawiona prawa reprezentacji w sądzie²⁾. Wobec takiego stanowiska sądu, który przez to pozbawił się sam ogólno-akademickiego charakteru, musieliśmy ogłosić, że nie będziemy nadal uznawali jego wyroków. Ze względu na możliwość pozostawania innych łamistrejków we Lwowie powzięmie Walne Zgromadzenie uchwałę co do dalszych kroków w tej sprawie.

* * *

Niezależnie od akcji przeciw łamistrejkom między młodzieżą we Lwowie, spowodowała troska o szkołę polską w Królestwie, połączona ze zbyt szeroką interpretacją uchwał bojkotowych, a zarazem bolesnym brakiem zaufania w polskie uczucia senatu ze strony części młodzieży, przykre zaburzenia na Wszechnicy Kazimierzowej.

¹⁾ Skoro jeden z łamistrejków nie chciał się poddać sądowi, postawa polskich słuchaczy zmusiła go do opuszczenia Uniwersytetu.

²⁾ Pod komunikatem o wzmiankowanej konferencji podpisane były Tow. „Kuznica“ i „Życie“ oraz „Młodzież narodowa“. Ci koledzy, którzy zwykli ostatej nazwy używać, oświadczyli jednak za pośrednictwem „Ogniwa“, iż nikt nikogo nie upoważniał do podpisania tego komunikatu w ich imieniu, na co nie pojawiła się żadna odpowiedź. „Ogniwo“, Związek tow. młodz. pol., stwierdziło ponadto, że twierdzenie o rzekomo nieideowym stanowisku Czytelnicy nie jest zgodne z prawdą.

Gdy w r. 1905 wiece młodzieży warszawskiej proklamały bojkot szkół rosyjskich, nie objęto całkiem obowiązkiem bojkotu wykładających na wyższych szkołach warszawskich. Przeciwnie, ogromna większość opinii była zdania, że ci, którzy zajmują na uniwersytecie warszawskim stanowiska naukowe, powinni wytrwać na swoich posterunkach, aby móżdż je później zatrzymać po spolszczeniu uniwersytetu, którą to nadzieją wówczas się łudzono. Argument, że profesorowie-Rosyanie, przychylni polskim dążeniom, jak prof. Pogodin i inni, uniwersytet ten opuścili, jest tylko dalszym dowodem naszego twierdzenia, opuszczając go, ogłosili bowiem, że czynią to, aby stanowiska ich zajęli Polacy.

Po ponownem otwarciu w r. 1908 uniwersytetu warszawskiego, który od r. 1905 był zamknięty, nikt nie wzywał asystentów i kustoszów do zrezygnowania ze swych stanowisk i żaden z nich też nie opuścił posady ze względu na bojkot. Uchwała zjazdu zakopańskiego w lipcu 1909 r., wzywająca starsze społeczeństwo do czynnego i moralnego poparcia stanowiska młodzieży, uchwalającej dalsze trwanie bojkotu, miała na celu popieranie z jego strony bojkotowania szkół rosyjskich przez młodzież. Każdy przecież rozumie, jakie w tym względzie znaczenie ma stanowisko rodziców, opiekunów i t. d. Wnioskodawca nie miał całkiem na myśli nauczających, o czem świadczy jego własna interpretacya.

Nie będziemy tu podkreślali, że cała ta uchwała była tylko wezwaniem, gdyż zjazd młodzieży nie mógł nakładać obowiązków na ludzi poza nią stojących. To też gdy w jesieni tegoż roku otwarto nowy rok szkolny na uniwersytecie warszawskim, a nikt z Polaków zajmujących na nim posady naukowe nie ustąpił, żadna grupa młodzieży im tego nie wypomniła. Od tego czasu także żadnej uchwały w tym względzie nie powzięto, co więcej, nie podniesiono głosu przeciw temu, że ci sami ludzie, którzy mieli na uniwersytecie posady, wykładali na polskich kursach wyższych. Widzimy więc, że wogóle do czasu mianowania wspomnianych profesorów na uniwersytecie lwowskim młodzież prócz jednego wypadku nie występowała przeciw piastowaniu przez Polaków stanowisk

nauczycieli wyższych szkół w Warszawie, a tem mniej nikogo nie wzywała do ustąpienia. Tym jedynym wypadkiem był artykuł „Zarzewia“, organu młodzieży niepodległościowej p. t.: „Moment z bojkotu warszawskiego uniwersytetu“, który się pojawił w drugiej połowie 1910 r. Jakkolwiek miesięcznik ten nie reprezentował całej młodzieży polskiej ani jej większości, lecz był tylko co najwyżej wyrazem zapatrywania jednej grupy, wezwanie w nim umieszczone nie może zatem służyć do bezwzględnego potępienia tych, którzy mimo jego umieszczenia na uniwersytecie warszawskim pozostali, to mógł stanowić podstawę do oskarżenia. Była to podstawa jedyna. Opinia bowiem, która tą sprawą prawie się nie zajmowała, była niejednolita, a zresztą wogóle, wnosząc jakieś oskarżenie, nie można opierać się na opinii nigdzie nie wyrażonej.

Jeszcze w r. 1912 zamianowany został kustosz zbiorów uniwersytetu warszawskiego Z. Weyberg profesorem chemii na uniwersytecie lwowskim. Zaraz po jego mianowaniu zaproponowało tow. „Życie“ akcyę przeciw niemu, oskarżając go o złamanie bojkotu. Ponieważ nie mieliśmy wówczas pozytywnych danych co do jego stosunku do uniwersytetu warszawskiego, odmówiliśmy naszego udziału w tej akcyi, a to samo uczyniło tow. „Kuźnica“.

Z początkiem naszego roku sprawozdawczego uzyskaliśmy dowody, że trzech profesorów uniwersytetu lwowskiego, t. j. prof. Dmochowski, Weyberg i Woycicki zajmowało stanowiska na uniwersytecie warszawskim a mianowicie:

a) prof. Dmochowski był po ogłoszeniu bojkotu prorektorem uniwersytetu warszawskiego,

b) prof. Weyberg nie tylko zajmował posadę kustosza naukowych zbiorów uniwersyteckich, lecz także wykładał na kursach żeńskich (t. zw. litwackich) tegoż uniwersytetu, których to kursów był sekretarzem,

c) prof. Woycicki kierował pracownią na tychże kursach, będąc równocześnie asystentem uniwersytetu warszawskiego.

Wówczas pragnęliśmy tę sprawę wyświecić w przekonaniu, że profesorowie uniwersytetu powinni być nie tylko naszymi nauczycielami, ale także przewodnikami w spełnianiu obowiązków narodowych.

Najodpowiedniejszym rozwikłaniem sprawy było udanie się do senatu z zapytaniem, czy przy powoływaniu odnośnych profesorów badano ich kwalifikacje także ze stanowiska obywatelskiego. Ze względu, iż tow. „Kuźnica“ i „Życie“ na takie załatwienie nie przystawały, zgodziliśmy się dla nadania naszej akcji charakteru jaknajbardziej jednolitego wystąpienia młodzieży polskiej na to, aby cała sprawa została rozstrzygnięta przez grono ludzi cieszących się ogólnym szacunkiem, którychby wspomniani profesorowie sami za naszą zgodą oznaczyli. W tym celu udaliśmy się kolejno do prof. Weyberga, Woyckiego i Dmochowskiego, pragnąc uzyskać ich zgodę na nasze propozycje. Zgodę dwóch pierwszych uzyskaliśmy, natomiast z rozmowy z prof. Dmochowskim dowiedzieliśmy się, iż uniwersytet warszawski opuścił z początkiem r. 1910. Wobec tego, iż wspomniany wyżej artykuł „Zarzewia“, jedyna podstawa, na której można było przeciw niemu wystąpić, pojawił się dopiero w kilka miesięcy później, uważaliśmy za nasz obowiązek cofnąć przeciw niemu wszystkie zarzuty, jako niczem nieoparte¹⁾. Zarzut zwrócony przeciw nam, jakobyśmy przez cofnięcie oskarżenia sprzeniewierzyli się zasadniczemu stanowisku, oddającemu całą sprawę w ręce Komitetu obywatelskiego, a zajęli stanowisko sędziego, jest niczem nieuzasadniony. Krok nasz był po prostu odstąpieniem od skargi wskutek przekonania się o jej bezpodstawności, zatem krokiem, który nie należy do sędziego, lecz jest obowiązkiem każdego, który wystąpił przeciw komuś z zarzutami, a potem się przekonał, że nie mają uzasadnienia.

Koledzy z medycyny zajęli wówczas identyczne z nami stanowisko na zebraniu zwołanem przez Koło medyków, na którym zajęli zdecydowaną postawę w obronie prof. Dmochow-

¹⁾ Do występowania początkowo przeciw prof. Dmochowskiemu skłonił nas prócz licznych innych także fakt, że prof. Weyberg, który początkowo sam oliarował się pośredniczyć w sprawie naszych propozycji u dwóch innych profesorów, twierdził, że przeciw prof. Dmochowskiemu mogą być najpoważniejsze zarzuty, bo jako prosekretor był członkiem grona profesorskiego uniw. warsz. Twierdzenie to zrobiło wśród reprezentantów tow. bardzo niesympatyczne wrażenie, zwłaszcza, gdy je prof. Dmochowski kategorycznie odparł.

skiego, który w krótkim czasie zdołał pozyskać zaufanie swych uczniów.

Gdyśmy oświadczyli, iż wszelką akcyę w sprawie prof. Dmochowskiego umarzamy, odpowiedzieli reprezentanci „Kuźnicy“ i „Życia“, że na to absolutnie zgodzić się nie mogą, twierdząc, że bojkot od r. 1908 obowiązywał w równej mierze asystentów i innych funkcyjaryuszów uniw. warsz. jak słuchaczy, choć na to żadnego nie przytoczyli postanowienia. Oświadczyli przytem, że akcyę i w przyszłości mogą prowadzić tylko łącznie przeciw wszystkim trzem profesorom.

Z tą więc chwilą musiała akcyą z naszej strony być prowadzona osobno, bo nie mogliśmy li tylko na żądanie „Kuźnicy“ i „Życia“ nikogo bez powodu oskarżać. Wobec trudności, na jakie napotykało poddanie całej sprawy pod decyzję proponowanego poprzednio Komitetu obywatelskiego, postanowiliśmy wybrać drogę, zdaniem naszym, najodpowiedniejszą i odnieść się do senatu z zapytaniem, czy przy powoływaniu wymienionych profesorów były badane wszelkie ich kwalifikacye nie tylko naukowe, ale także narodowe, którychby im brak było w razie naruszenia obowiązku bojkotu. Skoro zaś tow. „Kuźnica“ i „Życie“ zwołały w tej sprawie wiec, który nazwały ogólno-akademickim, odnieśliśmy się z żądaniem dyrektywy do członków Towarzystwa. Członkowie stanęli w zupełności na naszym stanowisku i uchwalili na zebraniu dnia 17. czerwca następujące rezolucyje:

„I. Wobec podnoszonych z wielu stron zarzutów, że trzech nowo-mianowani profesorowie uchybili obowiązkowi bojkotu szkół rosyjskich, zebrani uchwalają: a) zwrócić się do J. M. p. Rektora z zapytaniem, czy przy powoływaniu wymienionych profesorów badały odnośne grona także stosunek ich do bojkotu; b) wobec zamierzonego przez młodzież postępową i niepodległościową wystąpienia przeciw wymienionym profesorom, zebrani stwierdzają, że profesorowie nigdy nie byli objęci obowiązkiem bojkotu, zaś zjazd zakopański, urządzony bez porozumienia się z korporacyami nauczycielskiemi nie mógł odnośnie do nauczycieli żadnych uchwał podejmować. Jeżeli zaś istniał moralny obowiązek bojkotu odnośnie do profesorów, to nie jest wiec forum kompetentnem do oceny, czy mianowani profesorowie obowiązek ten spełnili. II. Zebrani mają pełne zaufanie do

gron profesorów i do ich oceny kwalifikacyj powołanych profesorów na katedry. Jeżeli zaś w pewnych wypadkach mogła mieć młodzież wątpliwości to najwłaściwszą drogą ich wyjaśnienia, jest bezpośrednio porozumienie się z władzami uniwersyteckimi. III. Zebrani potępiają sposób zwołania wiecu przez „Kuźnicę“ i „Życie“ z powodu jego nieakademickiego charakteru, uzurpacji nazwy wiecu ogólno-akademickiego i przesądzenia sprawy samą formą jego zwołania. Uważa wymienienie nazwisk profesorów za takie przesądzenie sprawy i piętnuje je jako nielicujące z honorem akademickim“.

Nazajutrz wezwał rektor przewodniczących tow. akad. i oświadczył im w obecności senatu, że przy powoływaniu odnośnych profesorów badały grona profesorskie ich stosunki i nie mogły znaleźć żadnego zarzutu co do ich naukowego i narodowego stanowiska. Wagi tego oświadczenia nie zmienia w niczem, jak to usiłuje przedstawić enuncjacja „Kuźnicy“ i „Życia“, fakt, że JM. Rektor dr. Beck oświadczył się osobiście jako bezwzględny przeciwnik bojkotu. Musimy bowiem rozróżniać czyjeś osobiste zdanie o pożytku jakiejś ustawy lub ogólnie postanowionej akcji od jego sumiennego rozpatrzenia, czy ktoś przeciw tej ustawie lub obowiązującemu postanowieniu wystąpił, względnie, czy ono kogoś obowiązywało. W odpowiedzi na słowa rektora zaznaczył reprezentant nasz, kol. Wołańczyk, że to oświadczenie zupełnie go zadowala. Także na wiecu „Kuźnicy“ i „Życia“ większość zebranych nie podzielała zdania reprezentantów wymienionych towarzystw, wobec czego prezydium wiecu, widząc niemożliwość przeprowadzenia swego stanowiska, przeniósło obrady bez widocznego powodu do innej sali. Wtedy młodzież postanowiła dać wyraz prawdziwemu swemu przekonaniu, zebrała się na wiecu dołącznym w sali Domu akademickiego im. A. Mickiewicza i uchwaliła następujące rezolucje:

„1) Młodzież polska, zebrana doraźnie w sali Czytelni akademickiej 18. czerwca, potwierdza w całości rezolucje z dnia 17. bm. i stwierdza,

2) że zebranie dzisiejsze zwołane przez „Kuźnicę“ i „Życie“ nie było wiecem ogólno-akademickim,

3) że na tem zebraniu pogwałcono prawa większości i wszelkie zasady obrad,

4) zebrani uważają, że dzisiejszem oświadczeniem JM. Rektora została sprawa definitywnie załatwiona.

5) Zebranie wzywa prezydium Czytelni Akademickiej do zerwania stosunków z „Kuźnicą“ i „Życiem“.

Młodzież grupująca się w „Kuźnicy“ i „Życiu“ nie dała jednak za wygraną. Początkowo powzięła tego samego dnia (18/6) uchwałę, protestującą przeciw stanowisku senatu, ale grożącą jedynie na przyszłość, że :

„jeśliby fakty nieogłędnego powoływania profesorów z uniwersytetu warszawskiego powtórzyły się, nie cofnie się przed żadnymi środkami w obronie istniejącego stanu bojkotu szkoły rosyjskiej w Królestwie“.

Później jednak namyśliła się i postanowiła rozpocząć jakąś „akcję“ przeciw senatowi. Wystąpiła tedy naprzód dwóch delegatów do Krakowa, gdzie młodzież zebrana na wiecu 20. czerwca, nie oryentując się widocznie dobrze we lwowskich stosunkach akademickich, a wskutek tego uważając zebranie w „Życiu“ za wiec ogólno-akademicki, uznała jej stanowisko za decydujące. Dowiedzieliśmy się z wielką przykrością, że młodzież krakowska nie zwróciła się przed powzięciem uchwał do nas po wyjaśnienia, lecz dała się spowodować reprezentantom dwóch grup lwowskiej młodzieży do zajęcia wobec naszego zdania stanowiska, którego, — jak na podstawie licznych objawów mamy prawo sądzić, — wielu z tych, co je uchwalali, dziś nie akceptuje. Przykrzejszym jeszcze jest fakt, iż obecny na wiecu prof. Godlewski przez swe zachowanie się dał powód do wniosku niestusznego, jak się to później okazało, że stanowisko wiecu aprobują profesorowie krakowscy.

Po wiecu krakowskim zwołała młodzież „Kuźnicy“, i „Życia“ drugi rzekomo ogólno-akademicki wiec w tej sprawie 23. czerwca, a na nim okazało się, że widocznie uznała swoje uchwały, pięć dni wcześniej powzięte, za zbyt wyrozumiałe wobec senatu, gdyż tym razem uchwalono demonstracyjny strajk jednodniowy, który miał jednak trwać półtora dnia, a rozpocząć się natychmiast. Ruszono też zaraz pod uniwersytet, aby młodzieży, oddającej się pracy naukowej, a do niczego nieprzygotowanej, nie dopuścić na wykłady. I tu dopiero mie-

liśmy widok niezmiernie smutny; oto widzieliśmy wielką ilość członków organizacyj militarynych w mundurach, uszeregowanych pod bramami wszechnicy, biorących w tej blokadzie czynny udział, nie zważających na to, że zrzeczeniom wojskowym do akcji czysto politycznej mieszać się nie wolno. Sądzimy, że koledzy ci nie zastanawiali się chyba, iż ubrani w polskie mundury wojskowe walczyli nie przeciw wrogowi, lecz przeciwko senatowi polskiej wszechnicy Jana Kazimierza i młodzieży, oddającej się pracy w służbie polskiej nauki. Młodzież ruska bowiem zaraz strajk uznała, uważając nieuzasadnione wystąpienia choćby drobnej części młodzieży polskiej przeciw senatowi za wodę na swój młyn i czując, iż jedną z głównych ości polskości wszechnicy lwowskiej jest solidarność ciała profesorskiego i młodzieży. A niestety przypuszczamy także, że i dla rządu rosyjskiego, przeciw któremu miał być strajk pośrednio zwrócony, stanowisko części młodzieży polskiej wobec senatu mogło stanowić tylko powód do radości.

Wobec tego, iż wśród blokujących było wielu ludzi nie mających z uniwersytetem nic wspólnego, że byli oni zupełnie militarynie zorganizowani, oraz, że, nie przebierając w środkach, miejscami nie szanowali nawet dobra uniwersyteckiego, uzyskali oni naturalną przewagę fizyczną. Jedynie na medycynie, gdzie młodzież stanęła twardo w obronie prof. Dmochowskiego, a brakło strajkującym sukursu z poza słuchaczy ze względu na oddalenie od miasta, odbyła się większość wykładów w spokoju.

Tak więc zakończyła się ta akcja, podjęta przez młodzież w zapale walki o polską szkołę w Królestwie, zaburzeniem spokoju nauki przez część młodzieży na jednej z dwóch wszechnic polskich.

Zaznaczamy tutaj tylko jeszcze, że twierdzenie jakoby nasze stanowisko w tej sprawie wywołało masową secesję z Twa, mija się z prawdą¹⁾.

* * *

Powtarzające się kilkakrotnie w ostatnich latach zaburzenia na uniwersytecie przy udziale osób, niebędących słucha-

¹⁾ Od czerwca do końca wakacyj wystąpiło z Twa 4 członków.

czami tego uniwersytetu, skłoniły senat do uchwalenia na posiedzeniu z dnia 18. lipca 1913 r. następujących zasad w odniesieniu do takich zająć:

„1) Słuchacz Uniwersytetu, który bezpośrednio lub pośrednio zakłóca spokój Uniwersytetu, zostanie ukarany relegacją;

2) przeciw osobom z poza grona słuchaczy Uniwersytetu, biorącym udział w tego rodzaju zaburzeniach, o ile nie poddadzą się zarządzeniom władz uniwersyteckich, zostanie wezwana niezwłocznie pomoc organów bezpieczeństwa publicznego;

3) to samo musiałyby być zastosowane także przeciw słuchaczom Uniwersytetu, o ile dopuściliby się gwałtów na terytorium uniwersyteckiem i nie usłuchali wezwania władz uniwersyteckich do natychmiastowego ich zaprzestania“.

Dotychczasowe postępowanie senatu uprawnia nas do przeświadczenia, że w wypadkach, gdy cała młodzież polska podejmie jakąś akcję, znajdzie senat po swojej stronie.

To też nie podjęliśmy odnośnie do tej uchwały żadnej akcji, zwłaszcza, że te postanowienia dają nam rękojmię, iż dotychczasowe ekscesy młodzieży ruskiej, połączone z brutalnym terrorem, nie będą w przyszłości tolerowane. Zdawało się nam, że cała młodzież zajmuje to samo stanowisko. To też zdziwiło nas bardzo, gdy w 9 miesięcy po ogłoszeniu uchwały senatu zwołały dwa towarzystwa akademickie wiec, na którym uznano ją za nieobywatelską. Nie przywiązywaliśmy do tej rezolucyi powyższego wiecu, za którą głosowało tylko kilkudziesięciu kolegów, zbyt wielkiej wagi. Tak samo zachowała się i prasa, gdyż z jednym wyjątkiem rezolucyi tej nie umieściła. Jedyne zaś dziennik, który ją przytoczył, skrytykował ją w najostrzejszej formie.

Udaliśmy się zatem tylko do JM. Rektora Dr. Starzyńskiego z zapewnieniem, że cześć i zaufanie, z jakim młodzież odnosi się do senatu, żadnej nie uległo zmianie.

* * *

Zdawszy sprawę z naszych najważniejszych wystąpień na zewnątrz, poświęcimy kilka uwag naszemu stanowisku jako

reprezentacji ogółu młodzieży i stosunkowi do innych towarzystw.

Uważając się za przedstawicielstwo całej młodzieży polskiej we Lwowie, staliśmy na tradycyjnym stanowisku ponadpartyjnym, gdyż jedynie w takim wypadku uważaliśmy się za uprawnionych do wykonywania praw tego przedstawicielstwa.

Prawo do reprezentacji całej młodzieży polskiej, nadały nam wiece ogólno-akademickie; tylko one mogą zmienić formę przedstawicielstwa młodzieży. To też na tem miejscu musimy odeprzeć zakusy wiecu, zwołanego przez „Kuźnicę“ i „Życie“, który usiłował nam to dotychczasowe prawo odebrać. Uchwalając rezolucję, która wedle jej własnych słów „znosi“ prawo „Czyt. Akad.“ reprezentowania młodzieży polskiej we Lwowie, uznał sam, iż ogólno-akademickim nie jest. Skoro bowiem nasze prawo „znosił“, uznawał, że ono nam przysługiwało. A skoro nam przysługiwało, wiec bez nas zwołany nie był ogólno-akademickim. Nie będąc zaś nim, nie był powołany do rozstrzygnięcia sprawy, dotyczącej ogółu młodzieży. Przedstawiając w pierwszym rzędzie ideę jedności młodzieży, chcieliśmy, aby wcielała się ona w czyn nietylko formalnie przez to, że jedno towarzystwo posiada prawo reprezentowania jej ogółu, lecz także, aby przyświecała całemu jej postępowaniu. Pragnęliśmy, aby młodzież występowała na zewnątrz w zupełności jednolicie. To też staraliśmy się przeprowadzać wszelkie nasze akcje wspólnie z innymi towarzystwami akademickimi, jużto przedstawiającymi pewne odłamy wśród młodzieży, jużto mającymi swoje cele specjalne. I rzeczywiście kilkakrotnie podejmowaliśmy kroki wspólnie z „Kuźnicą“, „Życiem“ i „Zjednoczeniem“, w sprawie potrzeb instytutu geografii także z kółkami i kołami naukowymi, nietylko naszymi, ale także poza towarzystwem naszym stojącymi. Jedynie ze „Spójnią“, wyłamującą się z pod uchwał zjazdu zakopańskiego, nie utrzymywaliśmy od początku żadnych stosunków.

A jeżeli później musieliśmy zerwać stosunki z „Kuźnicą“ i „Życiem“, nie nasza w tem wina. Nie mogliśmy pozostać biernymi na rozszerzanie przez przezydę tych towarzystw niczem nieuzasadnionych zarzutów, jakobyśmy się sprzenie-

wierzyli karności, która obowiązuje młodzież we walce o szkołę polską w Królestwie, jakobyśmy byli nieideowi i t. d. A rzucono je dlatego, że nie chcieliśmy uznać autorytetu odnośnych towarzystw do rozszerzania obowiązku bojkotu szkół rosyjskich na grona osób, do których się on nigdy nie odnosił. To samo stanowisko wobec tych towarzystw, co my, zajęli nietylko członkowie „Czytelni Akademickiej“, ale także doraźny wiec młodzieży polskiej 18. czerwca 1913 r., wzywając nas do zerwania stosunków z „Kuźnicą“ i „Życiem“.

Z towarzystwami o charakterze naukowym i humanitarnym utrzymywaliśmy serdeczne stosunki.

Tak samo odnosiliśmy się do placówek T. S. L. wśród młodzieży. To też braliśmy czynny udział w 15-letnim obchodzie Akad. Koła T. S. L., na którym w imieniu ogółu młodzieży przemawiał przewodniczący naszego Towarzystwa kol. Zagórski.

* * *
Życie wewnętrzne Czytelni staraliśmy się oprzeć na wzajemnym porozumieniu i wspólnej pracy jej członków. W tym kierunku zdążyły wszystkie nasze usiłowania.

Stanęły im na przeszkodzie fermenty, które w łonie Towarzystwa powstały; ostatecznie jednak zwyciężyła zasada, reprezentowana przez nas, polegająca na łączności w działaniu. Dzisiaj możemy uważać te fermenty już za rzecz przeszłości. Niewątpliwie w niektórych sprawach różnimy się w zapatrywaniach, ale w sprawach zasadniczej wagi występujemy solidarnie.

Członków Czytelni Akademickiej widzimy na rozlicznych polach działalności społecznej. Stanowią oni główne kadry pracowników w towarzystwach humanitarnych, oni pracują w kółkach naukowych, ich przedewszystkiem widzimy w pracy oświatowej.

Osobna wzmianka należy się już drugi rok intensywnie prowadzonej pracy wśród młodzieży robotniczej. Zainicywowana przez kolegów, z kierownictwem Czytelni najściślej związanych, zdołała w ciągu niespełna dwóch lat zszeregować zna-

czną część młodych rzesz robotniczych około sztandaru narodowego. Organizowanie robotników prowadzone na licznych placówkach znalazło najdobitniejszy swój wyraz w założonym niedawno organie p. t.: „Świt“.

Pokrótkce postaramy się wymienić najważniejsze przejawy naszego życia wewnętrznego.

Na innym miejscu wspominamy o obchodzie styczniowym 1913 r.

Podczas obchodu Konstytucyi Majowej wygłosił słowo wstępne Prof. Dr. Stanisław Starzyński. Na część muzykalno-wokalną złożyły się produkcje chóru akademickiego, deklamacya p. Róży Łuszczkiewiczówny („Grób Agamemnona“), śpiew p. Heleny Korskiej i gra na fortepianie p. Wandy Kowalskiej.

Dnia 22. stycznia 1914 r. wygłosił ku uczczeniu 51-rocznicy styczniowej Prof. Dr. Juliusz Kleiner odczyt p. t. „Legenda powstańcza“.

Po XI. zjeździe „Ogniwa“ związku tow. młodz. polskiej odbyło się zebranie członków Czytelni, na którem delegaci na zjazd złożyli sprawozdanie. W dyskusyi ujawniła się niejedna nowa myśl w sprawie reorganizacji tego zrzeszenia. Między innymi sprawami podniesiono, że Zarząd „Ogniwa“ przedłożył wniosek na zwołanie ogólnego zjazdu młodzieży polskiej w celu przedyskutowania sprawy szkolnej w Królestwie. Wszelako wniosek ten nie został przyjęty, gdyż zjazd „Ogniwa“ przychylił się do zdania, że zwołanie zjazdu w tej sprawie byłoby osłabieniem bojkotu. W dyskusyi, która się z tego powodu wyłoniła, została jednakże podkreślona konieczność ponownego rozpatrzenia rzeczonyj sprawy i zajęcia wobec niej, z uwagi na rozmaite traktowanie jej w praktyce, stanowiska zdecydowanego.

Z początkiem nowego roku akademickiego urządziliśmy — jak corocznie — zebranie informacyjne dla kolegów nowowpisujących się na wyższe uczelnie. Treść zebrania wypełniły referaty o warunkach pracy naukowej na poszczególnych wydziałach (kol. Schönhuber, Silnicki, Tyszka), o życiu młodzieży (kol. Śliwiński), o pracy oświatowej (kol. Z. Dąbrowski), oraz o organizacyi bojkotu towarów pruskich.

Za ważne zadanie zrzeszenia młodzieży uważaliśmy zaznajamianie swych członków z zagadnieniami bieżącemi największej wagi. Cel ten spełnialiśmy przez urządzanie wieczorów dyskusyjnych, zagajanych przez prelegentów, uproszonych z łona starszego społeczeństwa. Ludzie fachowo z przedmiotem obeznani przedstawiali nam swoje zapatrywania na odnośne kwestye; dyskusya, jaka się nad zagajeniem wywiązywała, pozwalała młodzieży na wzajemną wymianę myśli i zaprawiała do krytycznego ujmowania współczesnych zagadnień.

Poniżej podajemy szereg tych zebrań:

1. N. N.: Sprawa śląska.
2. Prof. Dr. Głębiński: Główne zasady poszczególnych projektów reformy wyborczej.
3. Prof. L. Skoczylas: Sprawa żydowska.
4. Dr. Al. Szczepański: Zasady polityki przemysłowej i instytucje popierania przemysłu w naszym kraju.
5. Red. Z. Wasilewski: Nowy typ umysłu polskiego.
6. Prof. Dr. Grabski: Sprawa miast polskich. Część I.
7. Prof. Dr. Grabski: Sprawa miast polskich. Część II.

Diskusya nad obu ostatnimi odczytami zajęła po dwa wieczory.

Względy ubocznej natury utrudniają kolegom-technikom korzystanie z urządzeń naszego towarzystwa. Chcąc członkom „Czytelni Akademickiej“ z politechniki wynagrodzić to, iż zbytne oddalenie lokalu Czytelni od ośrodka ich życia naukowego nie pozwala im na branie udziału w naszych pracach w tym stopniu, w jakimbyśmy pragnęli, powitaliśmy z radością myśl powołania do życia „Koła Techników Czytelni Akad.“. Pragnąc, aby stosunki „Koła Techników“ do macierzy stały się jaknajbliższe, przyznaliśmy „Kołu“ prawo delegowania dwóch członków do naszego Wydziału.

Mamy nadzieję, że założenie „Koła“ przyczyni się w znacznej mierze do spełnienia naszych zadań na politechnice, do

których spełniania poczuwamy się, jako towarzystwo reprezentujące całą młodzież akademicką.

Pod wrażeniem bolesnej straty rozpoczynaliśmy nowy rok akademicki. Zmarł Nestor uczonych polskich, ś. p. Antoni Małecki, którego nazwisko złączyło się na zawsze z historią naszej wszechnicy.

Jako przedstawiciel młodzieży zegnał go kol. Zagórski.

„W imieniu młodzieży Wszechnicy Kazimierzowej mam się przyłączyć do hołdu, który społeczeństwo składa pamięci wielkiego uczonego, jaśniejącego wzorem obywatela, dla tej wszechnicy najbardziej zasłużonego profesora.

Wraz z całą Polską i nas głęboka pokryła żaloba po mężu, który sam był częścią dziejów polskiej kultury, a zarazem mistrzem i nauczycielem młodzieży. W czasach, gdy ci, co w kraju zostali, zapomnieli o polskiej kulturze, On wpajał w młodzież cześć dla własnego piśmiennictwa, okazywał w całym blasku potęgę wielkiego wieszca Juliusza, rozświetlając pracę jednolitego ducha polskiego, był krzewicielem nieuznawania kordonów i w innych dziedzinach narodowego życia.

Nauczał on nie tylko, jak Ojczyznę i jej kulturę kochać, lecz także, jak dla niej działać i w tym względzie świecił przykładem, gdy z narażeniem ponownego wygnania przemawiał do młodzieży w ojczystym języku. A gdy w tej dzielnicy nastąpiły nieco lepsze czasy, a dotąd tajne Towarzystwo Bratniej Pomocy słuchaczy Wszechnicy lwowskiej przyobiekło szaty zewnętrzne, został śp. Antoni Małecki jego pierwszym kuratorem, rzucając most zgody i współpracy między senatem a młodzieżą, którego nikt zburzyć nie zdołał.

Choć nie byliśmy przedmiotem jego bezpośredniej działalności nauczycielskiej, to jednak widzimy zawsze przed sobą jego ducha i wyniosłą postać siwowłosego starca.

Lecz nadewszystko w naszej pamięci żyć będzie pomnik, który nam zostawił; bo śmiało rzec można, że On naszą Almam Matrem swą pracą, stanowczością i odwagą odzyskał, zdobywając dla nas jeden ze skarbów największych, możność szukania prawdy w ojczystym języku. My, co stoimy na straży Wszechnicy, wiele razy nam przypadnie bronić jej narodowego znaczenia, przypominamy sobie Zmarłego, który tej polskości nie bronił, lecz zdobywał, a zdobywał tak długo, aż zwyciężył, zostawiając w spadku święty obowiązek obrony.

Zestawienie roczne kasy głównej.

Dochody:

Zapasy kasowy z r. 1912	1905 K 18 h
Wpisowe	105 „ — „
Wkładki i datki członków zwyczajnych	631 „ 09 „
Wkładki członków wspierających	740 „ — „
Subwencya Rady król. stoł. m. Lwowa	400 „ — „
Dar JE. Ks. Arcybisk. Bilczewskiego	100 „ — „
Fundusz żelazny	83 „ 59 „
Kółka naukowe	9 „ 15 „
Koszta gospodarcze i prawne	— „ 72 „
Czasopisma	3 „ — „
Komisya procesowa	15 „ — „
Komisya przedsiębiorstw	639 „ 81 „
Dar dla Macierzy śląskiej	30 „ — „

Zwroty zawiadostw:

Komisya biblioteczna	15.28 K
Lokal	9.82 „
Komisya procesowa	10.20 „
Sekretaryat	<u>19.74 „</u> 55 „ 04 „
Drobne	6 „ 80 „
Razem . .	4724 K 38 h

Rozchody:

Towarzystwo popierania nauki polskiej	8 K — h
Akademickie Koło T. S. L.	2 „ — „
Fudusz żelazny	83 „ 59 „
Kółka naukowe	28 „ — „
Koszta prawne i gospodarcze	1 „ 28 „
Biblioteka	300 „ — „
Czasopisma	388 „ 34 „
Lokal	1187 „ 49 „
Komisya procesowa	14 „ — „
Komisya przedsiębiorstw	372 „ 14 „
Macierz śląska	425 „ 23 „
Sekretaryat	320 „ 25 „
Archiwum	2 „ — „
Dłużnicy	30 „ — „
Drobne	15 „ 20 „
Zapas kasowy na rok 1914	1546 „ 86 „
Razem	4724 K 38 h

W stanie kasowym należy uwzględnić następujące fundusze obce:

Na stypendyum im. St. Szczepanowskiego	224 K 79 h
„ sprowadzenie zwłok Słowackiego	43 „ 17 „
„ Skarb Narodowy	98 „ 91 „
„ Dom akad. im. Mickiewicza	129 „ 90 „
„ Dar grunwaldzki	226 „ 85 „
„ fundusz im. Fr. Próchnickiego	40 „ — „
Suma funduszków obcych	763 K 62 h
Zapas kasowy z dniem 31. grudnia 1913	1546 K 86 h
Po odliczeniu funduszków obcych	763 „ 62 „
wynosi	783 K 24 h

Leopold Juzwa
skarbnik.

Rozchód:

Sprawozdanie kasowe sekretaryatu za rok 1913.

Dochód:

Z kasy głównej wyasygnowano	320 K 25 h
Opłaty administracyjne członków	5 „ 70 „
Razem	325 K 95 h

Rozchód:

Druki	256 K — h
Ekspedyt	24 „ 33 „
Ogłoszenia i drobne wydatki	25 „ 88 „
Zwroty do kasy głównej l. kw. 180, 374, 375, 378	19 „ 74 „
Razem	325 K 95 h

Karol Motal
sekretarz.

Lapaz kasowy z dniami 31 grudnia 1913
Po odbiorciu funduszy w odcinkach

Leopold Jankowski

Sprawozdanie zawiadowcy lokalu.

Dochód:

Z Kasy głównej wyasygnowano ogółem	1187 K 49 h
Rozchód:	
Czynsz	417 K 01 h
Służący	406 " — "
Raty za fortepian	180 " — "
Wydatki na utrzymanie lokalu	123 " 16 "
Drobne wydatki	51 " 50 "
Zwrot Kasie głównej	9 " 82 "
Razem	1187 K 49 h

Józef Persowski
zawiadowca lokalu.

Komisya biblioteczna.

W roku ostatnim Zarząd biblioteki nieco odmienną postępował drogą, niż w latach poprzednich. Zdając bowiem sobie sprawę, że dary składane nie są co do ilości zbyt znaczne (a one przedewszystkiem przyczyniały się dotąd do powiększenia naszego księgozbioru) i że w ten sposób księżnica nabiera coraz bardziej charakteru chaotycznego, dążyliśmy obecnie wszelkimi siłami do tego, by nasze zbiory powiększać systematycznie w pewnym ściśle określonym kierunku. Wprawdzie i w bieżącym roku nie mogliśmy liczyć na zbytne poparcie ze strony kasy głównej (w każdym jednak razie zdołaliśmy uzyskać znaczniejszą kwotę, niż w latach poprzednich), ale pomimo to potrafiliśmy nasze fundusze powiększyć, spieniężając dublety czasopism i defekty, nawiązawszy stosunki z bibliotekami instytucji o pokrewnym do naszej charakterze. To też dzięki temu wcale poważną kwotę mogliśmy poświęcić na zakupno książek. Nadto ponieważ książki przez częste pożyczenie ulegają szybko zniszczeniu, musieliśmy znaczną ich ilość oddać do oprawy. W ciągu ostatniego roku oprawiono 514 książek, w czem cały depozyt Piętaka.

Wreszcie by dopełnić całokształtu naszej pracy, wypada wspomnieć o ostatecznem ukończeniu katalogu realnego.

Nie można też pominąć milczeniem faktu, że lokal biblioteczny uległ znacznemu rozszerzeniu, dzięki czemu uzyskaliśmy osobny pokój na wypożyczanie książek. Staraliśmy się też o stworzenie odrębnej ubikacji, gdzieby można czytać książki, których z biblioteki się nie wypożycza (encyklopedye,

słowniki, atlasy i t. d.), sprawa ta jednak z powodu przeszkód od nas niezależnych dopiero w ciągu r. 1914 będzie mogła być zrealizowaną.

Wśród darów najcenniejsze ofiarował nam J. E. Leon hr. Piniński w liczbie 90 książek w 180 tomach, za co mu niniejszem składamy najserdeczniejszą podziękę.

Wdzięczność też winniśmy za przyczynienie się do powiększenia naszych zbiorów: Najprz. ks. Biskupowi Drowi Wład. Bandurskiemu, JWP. Profesorom: J. E. Drowi St. Głąbińskiemu, J. Magn. Rektorowi Drowi Stan. Starzyńskiemu, Drowi L. Finklowi, Drowi O. Balzerowi, Drowi A. Beckowi, Drowi W. Bruchnalskiemu, Drowi K. Twardowskiemu, Drowi E. Tillowi, Drowi I. Chrzanowskiemu, Drowi J. Milewskiemu, Drowi J. Gwalbertowi Pawlikowskiemu, Drowi P. Dąbkowskiemu, Drowi M. Ernstowi, Drowi Al. Krausharowi, Drowi W. Hahnowi, Drowi J. Kleinerowi, Drowi S. Bryle, Drowi E. Dubanowiczowi, Radcy Dworu A. Krechowieckiemu, Drowi Al. Barwińskiemu, Drowi A. Pereljatkowiczowi, Drowi J. Turczyńskiemu, Drowi M. Orłowiczowi, Drowi B. Merwinowi, Dyrektorowi J. Olszewskiemu, Dyrektorowi F. Bizoniowi, Radcy Cz. Pieniążkowi, St. Betzie, Prof. H. Trzpisowi, Drowi St. Gruńskiemu, Grodyńskiemu, kolegom: Drowi Kl. Żylskiemu, Drowi T. Silnickiemu, M. Wolańczykowi, K. Tyszce, Leonowi Schnür-Peplowskiemu za 30 książek w 38 tomach, L. Toman-kowi, J. Drozdowi, I. Kozielewskiemu, kancelaryi Uniwersytetu lwowskiego, kancelaryi Sejmowej, wszystkim Dyrekcjom szkół średnich, Macierzy polskiej i Towarzystwu Eleusis.

Zestawienie kasowe:

	K	h
<i>W dochodach:</i>		
kaucye	37	—
kary i urgensy	26	15
pobrane z kasy głównej	300	—
za zgubione książki	26	80
dary	2	30
za sprzedane dublety	272	80
Razem	665	05

<i>W rozchodach:</i>		K	h
zakupno książek		368	30
oprawa		206	50
zwroty kaucyi		10	80
sekretaryat		16	59
druki		35	50
drobne		12	08
	Razem	649	77

<i>Zestawienie:</i>		K	h
w dochodach		665	05
w rozchodach		649	77
	Zwrot do kasy głównej	15	28

Ruch biblioteczny w okresie sprawozdawczym, t. j. od 1. stycznia do 31. grudnia 1913, przedstawia się następująco:

miesiąc	belletrystyki		naukowych		czasopism	
	pożycz.	zwrócono	pożycz.	zwrócono	pożycz.	zwrócono
styczeń	140	154	76	58	3	2
luty	134	138	67	78	12	6
marzec	91	70	43	64	4	2
kwiecień	138	137	57	52	3	10
maj	178	174	69	59	3	4
czerwiec	148	144	34	51	3	—
lipiec	138	156	73	80	3	4
sierpień	—	—	—	—	—	—
wrzesień	70	72	60	69	1	5
październik	89	71	58	62	15	3
listopad	124	153	82	73	7	9
grudzień	126	107	56	38	11	2

Nabytki za rok 1913.

Belletrystyka		Naukowe		Czasopisma		Razem	
dzieł tomów		dzieł tomów		dzieł tomów		dzieł tomów	
120	130	274	291	102	193	496	614

Komisya czasopism.

Działalność Komisji czasopiśmiennej w roku sprawozdawczym mniej była owocna, niż w latach poprzednich. Powodem tego ciągłe zmiany tak w kierownictwie, jak też i w ludziach pracujących w komisji. Dość wspomnieć, że w ciągu roku sprawozdawczego trzykrotnie zmieniano się kierownictwo, a skutkiem tego brakło pracy naszej ciągłości; kilkakrotnie, a szczególnie przed objęciem kierownictwa przez nas, praca ustawała zupełnie. Nie z naszej jednak winy tak anormalne panowały stosunki. Koledzy, którzy z ofiarnością i zapałem w komisji pracowali, musieli nieraz, stosunkami osobistymi powodowani, w najgorszy czas pracę porzucać. Mimo tych szczególnych warunków, rozumieliśmy doniosłość agendy nam oddanej i o ile możliwości staraliśmy się odpowiedzieć nałożonym na nas obowiązkom. Członkowie Towarzystwa mogli więc korzystać codzień z wszystkich niemal dzienników polskich ze wszystkich trzech zaborów, z gazet polskich wydawanych w Ameryce i poczytniejszych pism obcych.

Prócz tego mogli członkowie Towarzystwa korzystać z czasopism naukowych i fachowych w pewnych oznaczonych godzinach.

W końcu zaznaczyć nam wypada, że niektóre redakcje nadsyłały nam wydawnictwa swe zupełnie bezpłatnie, za co im serdeczną składamy podziękę.

Zestawienie kasowe Komisji czasopiśmiennej.

Dochód :

Wyasygnowano z Kasy głównej	388 K 34 h
Podprenumerata czasopism	8 " 75 "
Sprzedaż starych gazet	3 " — "
Razem	400 K 09 h

Rozchód :

Prenumerata pism	39 K 43 h
Rachunek Sokołowskiego	280 " — "
Ekspedyt	16 " 29 "
Drobne wydatki	7 " 60 "
Zwrot do kasy	3 " — "
Zapas na rok 1914	53 " 77 "
Razem	400 K 09 h

Karol Cieśliński

przewodniczący Komisji czasopiśmiennej

Wykaz pism:

Architekt	Gazeta kaliska
Bałgarska zbirka	" kołomyjska
Biblioteka warszawska	" lekarska
Biesiada literacka	" lwowska
Biologisches Centralblatt	" ludowa
Brzask	" katolicka
Bulletin International	" kościelna
Bulletin Polonais	" narodowa
Časopis studentstva	" niedzielna
Centralblatt des Bundes deut.	" olsztyńska
Ciekawe powieści	" polska
Czas. gal. Tow. Aptekarzy	" ojczysta
Czasopismo techniczne	" przemysł.-handlowa
Demokraticzewskij preglad	" przemyska
Diło	" sądowa
Dnewnyk	" stanisławowska
Dzień	" święteczna
Dzień święty	" toruńska
Dziennik kijowski	" warszawska
" polski (2 egz.)	" wieczorna
" poznański	Głos
" śląski	Głos ludu
Dzwon	Głos ludu śląskiego
Dzwonek nowy	Głos narodu
Ewa	Głos polski
Gazeta grudziądzka	Głos rzeszowski

Głos jasielski	Mir
Głos nauczycielstwa ludowego	Misyje katolickie
Goniec poranny i wieczorny	Miesięcznik młodzieży
Górnik	Monatsblätter
Górnoślązak	Muzeum
Gryf	Naczało
Gwiazdka cieszyńska	Nafta
Historia malarstwa	Naprzód
Hlidka	Narodne słowo
Hodowca drobiu	Naród
Jedność	Naród polski
Iskra	Nowa Reforma
Katolik	Nasze zdroje
Kmieć	Nowiny lekarskie
Kosmos	Nowości ilustrowane
Kronika dentystyczna	Nowości muzyczne
Kronika powszechna	Nowy Vek
Krytyka	Odrodzenie
Książka	Ognisko
Kurjer polski	Ogród
„ lwowski	Ojczyzna
„ łódzki	Oszczędność
„ poznański	Pamiętnik literacki
„ stanisławowski	Piast
„ warszawski	Pobudka
Kwartalnik historyczny	Polska
Kwartalnik etnograf. „Lud“	Polnische Post
La Revue	Poradnik językowy
Das Literarische Echo	Posel ewangelicki
Literaturno naukow. zwistnyk	Postęp okulistyczny
Łowiec	Prawda
Miesięcznik fotograficzny	Prawnik
„ katechetyczny	Prawo ludu
„ literacki i artyst.	Przegląd
„ ochrony zwierząt	Przegląd filozoficzny
„ pedagogiczny	„ higieniczny
	„ lekarski

Przegląd zdrojowo-kąpielowy	Ster
„ narodowy	Straż polska
„ polski	Świat słowiański
„ prawa i administr.	Świt
„ urzędniczy	Sylwan
„ weterynarski	Szkoła
Przemysł krajowy	Tygodnik cieszyński
Przyjaciel ludu	„ ilustrowany
Przewodnik bibliograficzny	Tygodnik lekarski
„ katolicki	„ rolniczy
„ kółek rolniczych	Vlast
„ oświatowy	Wawel
Robotnik	Weterynarna zbirka
Rodzina i szkoła	Wędrowiec
Rola	Wiadomości
Rolnik	Wiadomości codzienne
Rolnik śląski	Wiadomości matematyczne
Ruch filozoficzny	Wiek Nowy
Ruch chrześcijańs.-społeczny	Wieniec i pszczołka
Rzeczpospolita	Wieś ilustrowana
Scena i sztuka	Wiedza i postęp
Scena i ekran	Wschód
Sfinks	Wyzwolenie
Skaut	Wychowanie i oświata
Słowo Boże	Wychowanie w domu i szkole
Słowo i czyn	Zaranie
Słowo polskie	Zaranie śląskie
Słowo żywota	Z Chyrowa
Sokół	Zeit
Sokół polski	Zeitschrift für Philosophie
Sport powszechny	Zgoda
Spółem	Ziarno
Sprawa	Ziemia
Sprawozdanie z czynności	Złata Praha
Akademii Umiejętności	Zorza

pedagogiczny

10-11-1911
18-5-19
21-12
18-0-81

W dochodach
W wydatkach
W kramie
W administracji

Komisyja przedsiębiorstw.

Praca komisji przedsiębiorstw w tym roku administracyjnym, podobnie jak w latach poprzednich, skierowaną była głównie w kierunku utrzymywania jaknajściślejszego życia towarzyskiego, a pozatem liczone się z tem, że komisya ta jest jednym z głównych źródeł dochodów Czytelni. Obydwa te względy mając na oku, ruchliwością i pracą starała się komisya zadaniu swemu odpowiedzieć. Przyszło to z tem większą łatwością, iż tworzyliśmy komisję stałą, opartą na regulaminie i składającą się z wielu i to nie dorywczych pracowników. Sytuacja ekonomiczna roku ubiegłego nie przyczyniała się do powodzenia urządzanych zabaw, co też początkowo odbijało się na efekcie moralnym i materyalnym przedsiębiorstw. W karnawale urządziliśmy szereg wieczorków tanecznych, które cieszyły się stale wzrastającą frekwencyą i doborem towarzystwa. Z końcem roku otworzyliśmy kram, a dotychczasowe wyniki pozwalają się spodziewać, że stanie się on nowem źródłem dochodu dla Twa. Stajemy przed Walnem Zgromadzeniem z poczuciem dobrze spełnionych obowiązków, a jeżeli nie z takim wynikiem, jaki żądniibyśmy wykazać, to wina nie nasza, lecz warunków, wśród których komisję prowadziliśmy.

Zestawienie kasowe.

W dochodach:

Pobrane z kasy głównej	K 372·14
Z wieczorków	„ 1192·64
Z administracji lokalu i wynajmu sali	„ 220·—
Ze sprzedaży w kramie	„ 116·20
Razem	K 1900·98

W rozchodach:

Wydatki na wieczorki	R 1137'04
Wydatki na kram	" 92'83
Wydatki na administracyę	" 31'30
Saldo	" 639'81
Razem	R 1900'98

Maryan Jerzy Jakonowicz w *Jan Zygmunt Dąbrowski*
 skarbnik przew.

(Faint, mirrored text from the reverse side of the page, including the word 'Przebieg' and other illegible words.)

Sprawozdanie „Koła Techników“.

„Koło Techników“ zostało założone w maju r. 1913 na życzenie sympatyków „Czytelni“ na technice, którzy, nie mogąc korzystać z urządzeń tejże z powodu odległości centrum życia technicznego, pozbawieni byli organizacji zestrzelającej siły jednostkowe do wspólnej pracy. Warunki istnienia koła są jednak od początku bardzo trudne z powodu braku funduszków. Towarzystwo macierzyste wspomagać nas nie może, gdyż za ledwie swoje potrzeby zaspokoić potrafi, członkowie zaś Koła przeciążeni są wkładkami w innych towarzystwach akademickich do tego stopnia, że w wielu wypadkach, nie chcąc im utrudniać udziału w naszej pracy, musimy ich od wkładek, uwalniać (tem się tłumaczy niski bardzo dochód z wkładek wykazany poniżej w sprawozdaniu kasowym). Nie mając żadnego kapitału, nie możemy też pozwolić sobie na urządzenie jakiegoś przedsiębiorstwa, któreby mogło nas wzmocnić na pewien czas, ale zarazem groziłoby niewypłacalnością w razie niepowodzenia.

Wydatki nasze ograniczyliśmy do minimum. Nawet czytelnicy w prawdziwym tego słowa znaczeniu nie utrzymujemy, a prenumerujemy tylko jedno pismo codzienne. Jedynym tedy większym wydatkiem jest wynajem i utrzymanie lokalu zebraniowego. Jeżeli jednak temu minimum podołać możemy, to tylko dzięki hojności naszych dobroczyńców i dzięki darowi JE. ks. arcybiskupa J. Bilczewskiego, wkładkom członków wspierających: prof. Władysława Bratkowskiego, doc. dra Stefana Bryły, prof. Wacława Suchowiaka, radcy dworu prof. dra

Maksymiliana Thulliego, wreszcie dzięki subwencji „Ogniwa“. W działalności naszej obok dyskusyi i akcji ideowo-politycznych na pierwszy plan wysunęła się sprawa wykształcenia ekonomicznego. Ten dział polityki narodowej, jako najbliższy naszemu przyszłemu zawodowi, uważaliśmy za stosowne poznać przedewszystkiem. Zebrania, odbywające się co tydzień, wyczerpywały w referatach kolegów program wskazany nam przez prof. dra Antoniego Kostaneckiego.

Kilka wykładów z tej dziedziny wygłosili u nas referenci ze społeczeństwa starszego: prof. dr. Stanisław Grabski (Zagadnienia naszej polityki narodowej), dyr. Józef Olszewski (Zastój gospodarczy Galicyi), p. Michał Browiński (Spółki rolnicze), którym za chwile przyjemnie, a z pożytkiem wybitnym spędzone, serdecznie dziękujemy.

Sprawozdanie kasowe:

Dochód:

Dar J. E. ks. Bilczewskiego	K 100.—
Subwencya „Ogniwa“	„ 120.—
Wkładki członków wspierających	„ 60.—
Wkładki członków zwyczajnych	„ 31·40
Podnajem lokalu	„ 234.—
Drobne datki	„ 2·89
Zwrot od sublokatorów	„ 8·50
<hr/>	
Razem	K 556·79

Rozchód:

Czynsz za lokal	K 416.—
Administracya	„ 62·02
Prenumerata pism	„ 7·80
Odezwa	„ 11.—
Drobne wydatki	„ 1·17
Pozostałość	„ 58·80
<hr/>	
Razem	K 556·79

Skład Wydziału:

Bolesław Mayzel
przewodniczący

Adam Klimpel
zast. przewodniczącego

Henryk Kossakowski
skarbnik

Włodzimierz Jordan
sekretarz

Marjan Czerwiński
delegat do wydz. Czytelni Akademickiej

Zygmunt Czaczkowski

Stanisław Sedlaczek

Władysław Heller.

„KOŁO MEDYKÓW“ drukuje sprawozdanie oddzielnie.

Kółka naukowe.

Sprawozdanie Kółka matematyczno-fizycznego.

Działalność Kółka, podobnie jak w latach ubiegłych, była skierowana w dwu kierunkach: posiedzeń naukowych i wydawania skryptów. Kółko odbyło 14 posiedzeń wypełnionych referatami członków: Prof. Dr. Sierpińskiego i Dra Steinhausa. Komisja wydawnicza wydała skrypta Teorii liczb według wykładów prof. Sierpińskiego i skrypta Fizyki doświadczalnej Cz. I. według wykładów prof. I. Zakrzewskiego. Majątek Kółka stanowią skrypta i biblioteka złożona z kilkudziesięciu tomów.

Skład Wydziału w r. 1913 był następujący:

Ruziewicz
przewodniczący

Dziwiński
zast. przewodn.

Figler
sekretarz

Komisja wydawnicza:

Duszczyński

Uminowicz

Komisja szkontrująca:

Gruder

Lichtenberg

Na Walnem Zgromadzeniu, odbytem 2. listopada 1913 r., wybrano nowy wydział, w skład którego weszli: Dziwiński, jako przew., Glass, jako zast. przew., Liana, jako sekr. I., Men-

kesówna, jako sekr. II., Uminowicz, jako skarbnik. Do komisji wydawniczej obrano Duszczyńskiego, Misiewicza i Madzię, do szkontrującej Grudera i Figlera.

Sprawozdanie Kółka prawnohistorycznego.

Praca w Kółku prawnohistorycznym postępowała w roku ubiegłym początkowo z powodu ogólnej apatii, jak i innych od zarządu Kółka niezależnych powodów, dość ospale. Dopiero od jesieni 1913 r. pracę podjęto na nowo i od tego czasu działalność Kółka odbywa się zwykłym trybem. W przeciągu roku 1913 i początku roku bieżącego odbyło się 7 posiedzeń Kółka, z następującym porządkiem dziennym:

I. kol. Stefan Dąbrowski wygłosił referat p. t. Uwagi nad Fagueta „Culte de l'incompetence“.

II. Dr. Ludwik Ehrlich p. t. „Kilka wrażeń z uniwersytetów niemieckich“.

III. kol. Rudolf Herman p. t. „Il Principe Macchiavellego“.

IV. posiedzenie było poświęcone dyskusji nad referatem kol. Hermana.

V. kol. Jakób Rappaport p. t. „Państwo Platona“.

VI. kol. Bolesław Pikor, p. t. „Międzynarodowe prawo wojenne z szczególnem uwzględnieniem przesilenia bałkańskiego“.

VII. kol. Leon C. Halban p. t. „Poglądy społeczne Ma-blyego“.

Wydział Kółka w roku ubiegłym składał się z następujących kolegów: Przewodniczący Leon C. Halban, zastępca przewodniczącego Rudolf Herman, sekretarz Józef Pająk, członkowie wydziału: Kazimierz Starzeński, Wolf Rappaport, Stefan Dąbrowski; następnie od jesieni, z powodu rezygnacyi kilku członków, kooptował wydział w miejsce kol. Starzeńskiego, kol. Ludwika Mycielskiego, w miejsce kol. Rappaporta kol. Pikora, a w miejsce kol. Dąbrowskiego, kol. Adama Baczewskiego.

Sprawozdanie Kółka romanistów.

Kółko liczyło w ubiegłym roku 22 członków i odbyło wogóle 7 posiedzeń, na które się składały odczyty w języku polskim i francuskim.

Posiedzenia odbywały się w lokalu seminaryum romańskiego.

Wydział kółka: kol. Maniakówna przewodnicząca, kol. Pierożyńska sekretarka, kol. Fleischmanówna skarbniczka.

Poniżej podajemy spis posiedzeń:

3/IX. 1912. 1. Posiedzenie wyborcze.

17/IX. 2. Posiedzenie kol. Julia Jaworska: Interpretation de la pièce de Musset „Il ne faut jurer de rien“.

15/XII. 3. Posiedzenie kol. J. Leżańska: Pierre Loti et son voyage au Monténégro.

23/II. 1913. 4. Posiedzenie kol. Maniakówna: Louis XI. de Cas. de la Vigne et Louis XI. de G. Flaubert.

13/IV. 5. Posiedzenie kol. Z. Czerny: La pratique de l'interpretation des textes du vieux français.

18/V. 6. Posiedzenie kol. M. Hornówna: La „Bataille des Dames“, de E. Scribe.

15/VI. 7. Posiedzenie kol. Rudnicki: Dramat Maeterlincka.

L. Tomanek

sekretarz

Z. Kopaczyński

przewodniczący

Sprawozdanie Kółka Sławistów.

Zarząd kółka stanowili kol. Aleksander Petejdel, przewodniczący, Stanisław Rutkowski, zastępca przewodniczącego, Teofil Szczerba sekretarz*), Jan Zwierzański, skarbnik, Bronisław Bińkowski, bibliotekarz i Dr. Jan Janów, członek Wydziału.

Działalność Kółka w ostatnim roku, jak zresztą i w poprzednich, nie była w zupełności zadowalającą. Mimo bowiem gorącego poparcia ze strony JWP. prof. Adama Antoniego,

*) Zrezygnował.

Kryńskiego, za co mu na tem miejscu składamy serdeczną podziękę, koledzy uważali zajmowanie się slawistyką, choćby nawet ze szczególniejszem uwzględnieniem języka polskiego, za rzecz zupełnie poboczną, to też od pracy się stale usuwali.

Wśród takich warunków nie zbyt wiele mogło się odbyć posiedzeń, na których między innymi wygłosili odczyty kol.: A. Petejdel, T. Szczerba, Dr. Janów.

Dzięki subwencji Czytelni Akademickiej zaopatrzyło się Kółko w skromną bibliotekę, gdzie znajdują się bardzo cenne dzieła z zakresu językoznawstwa, jak Jagica „Historia filologii słowiańskiej“, Francesa „Historia polskiego słowianoznawstwa“, rozprawy Wiedemanna i kilka innych.

Pomimo trudnych warunków nie tracimy jednak nadziei, iż uda się nam w przyszłości ożywić nasze Kółko, tembardziej, iż mamy w projekcie liczne zmiany, które, zdaniem naszym, stanowczo przyczynią się do wprowadzenia pracy na nowe tory.

Akademickie Kółko historyków wyda sprawozdanie oddzielnie. Dołączymy je do następnego sprawozdania.

Nie nadeszły sprawozdań czynne w r. 1912/13 Kółka naukowe Czytelni Akademickiej: Kółko filozoficzne Kółko filologiczne i Kółko chemików, oraz Koło szermierzy.

